LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $6.00 Metams

Ruoškime išvažiavimus - piknikus "Laisvės" paramai. Jie yra didelė atrama šiam lietuviškos liaudies dienraščiui.

No. 214 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Antrad., Rugs. (September) 12, 1939 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXIX, Dienraščio XXI

KRISLAI

Lenkija Pralaimi.
Ką Veikia Sąjungininkai.
Kaip Karas Gali Baigtis.
Dr. J. Šliupas Nekalbėjo.
Rašo L. R.

Šis karas daugelį turi stebinti sparčiu Vokietijos kariuomenės žygiavimu. Per savaitę laiko vokiečiai be didesnių mūšių užėmė didelius Lenkijos žemės plotus. Tokio spartaus vokiečių žygiavimo sunku buvo tikėtis.

Lenkai taip pat to nesitikėjo ir manė vien Danzigo koridoriuje kelius mėnesius galėsią laikytis. Išėjo kitaip, nors Lenkijos kariuomenė gerai ginkluota ir neblogai apmokyta.

Vokiečiai skelbia, kad jie sugavę visus Lenkijos apsigynimo planus ir dėl to jiems taip sekasi. Galėjo taip būti, galėjo būt aukštųjų karininkų planai išduoti.

Šitoks spartus traukimasis meta labai tamsų šešėlį ant Lenkijos aukštųjų karininkų, kurie aukštas vadovybės vietas laimėjo ne savo kariniais sugebėjimais, o per visokias protekcijas. Lenkijos karininkai labai primena Rusijos caro tuščiagalvius generolus.

* * *

Ką gi veikia Francūzija su Anglija, kai jų sąjungininkę Lenkiją hitlerininkai baigia naikinti? Jos paskelbė karą, bet ar jos kariauja?

Žinios ateina labai prieštaraujančios. Daugelį jų patys laikraščiai pasigamina. Sako, francūzai jau įėję į Vokietijos teritoriją 10 kilometrų. Bet visiems yra žinoma, kad vokiečių tvirtovės nuo Francūzijos sienos yra daugiau kaip 20-30 kilometrų. Tam tarpe, kurį sakosi užimą francūzai, nėra visai gyventojų. Bet kai prieis prie tvirtovių ir turės sustoti.

Jeigu prie Madrido Ispanijos kare geriausioms fašistų kariuomenės dalims teko stovėti dvejus su viršum metų, tai prie Zigfrido linijos gali tekti ir 5 ar 6 metus užtrukti, nes Madridas buvo ne tvirtovė, o tik paprasta apsigynimo vieta. O anglai Vokietiją bombarduoja vis dar tik atsišaukimais.

* * *

Pranašu būti negalima dėl šito karo pabaigos. Bet pikta mintis lenda į galvą. Kažin, ar tik Lenkija netaps antraja Abisinija?

Kai Italija grobė Abisiniją, Anglija ir Francija kariavo sankcijomis, bet kai Abisinija buvo užimta, tos abi valstybės, Abisinijos užtarėjos, Italiją pripažino imperija ir tuo viskas pasibaigė.

Ar tik Francūzijos ir Anglijos karas nebus panašus į tas sankcijas? Ar neteks Vokietiją pripažint imperija, kai Lenkija nebeegzistuos? Tada Chamberlainas su Daladier galės sakyti: mes kariavom, Lenkiją gelbėjom, bet išgelbėt negalėjom.

Žinoma; tvirtinti, kad tikrai taip bus—negalima, bet galvoti taip galima, nes karo eiga meta didelį įtarimą Anglijos ir Francūzijos nuoširdumui. Pagyvensime —pamatysim, nors tas pamatymas kaštuos tūkstančius žmonių gyvybių.

* * *

Lietuvių Diena parodoje praėjo. Dėl jos pravedimo mes pasisakysime atskirai. Čia tik tenka pastebėti, kad tos dienos komitetas neleido kalbėti iš Lietuvos atvykusiam Dr. Šliupui.

Kai tas komitetas į programos vykdytojus neįsileido pažangiųjų chorų, tada buvo argumentuojama, kad Lietuvių Dienoje galės dalyvaut visi lietuviai išskyrus bolševikus. Kad tai buvo tik apsimetimas, liūdija pasielgimas su daktaru Šliupu. Dr. Šliupas jiems taip pat bolševikas.

Tautininkai šiam atsitikime veidmainiavo kaip išmanydami. Dr. Šliupą tempė į savo pikniką, norėdami tą pikniką pareklamuoti ir daugiau pritraukti pažangesnių žmonių, savo laikraštyj Dr. Šliupą lietuvių tautos veteranu vadino, o tos dienos komitete jų atstovai balsavo prieš davimą Dr. Šliupui žodžio.

Akyse jie gerinasi, o už akių jį niekina. Tokia jų pagarba tam žilagalviui veikėjui.

LENKIJOS ARMIJA STIPRIAI LAIKOSI

LENKAI BENT LAIKINAI IŠMUŠĖ NAZIUS IŠ VARŠAVOS CENTRO

Vokiečiai Sakosi Suėmę Nelaisvėn Tris Lenkų Divizijas Su Jų Generolais ir Užkariavę Daugiau Varšavos

Berlin, rugs. 11.— Vokiečiai užėmė daugiau Varšavos, vakarinėje miesto pusėje, kaip praneša naziai. Jie sako suėmę tris divizijas lenkų armijos su jų generolais ir kitais komandieriais.

Dublin, Airija. — Per radio iš Vokietijos naziai prisipažino, kad jie pasitraukė iš Varšavos miesto vidurio. Naziai sako, kad, girdi, lenkai, bombarduodami kanuolėmis Varšavos centrą, uždegė jį daugelyje vietų ir "patys (būk) iššudę daugelį lenkų moterų ir vaikų." Tai todėl, esą, vokiečiai turėję pasitraukt iš Varšavos vidurio.

(Bet reikia suprast, kad lenkai, žūtbūtiniai kovodami už savo sostinę, bent laikinai išmušė nazius iš Varšavos centro.)

Varšava. — Lenkai nušovė žemyn 15 vokiečių orlaivių ir kulkasvaidžiais nęt nuo stogų ir pro namų langus skynė priešus.

ITALŲ FAŠISTAI SVEIKINA NAZIŲ LAIMĖJIMUS PRIEŠ LENKIJĄ

Roma. — Dideli daugiai Francijos kariuomenės telkiami į Italijos pasienį. (Francija netiki, kad Italija toliau laikysis "bepusiškumo," kaip iki šiol.)

Valdiškoji Italijos spauda džiaugiasi didžiais Vokietijos laimėjimais prieš Lenkiją. Fašistų laikraščiai rašo, jog iki šiol Italija buvo "bepusiška," bet tai nereiškia, kad jinai visuomet bus bepusiška kare tarp Vokietijos ir Anglijos - Francijos-Lenkijos.

Spėjama, kad ateinantį pavasarį Italija jau "turėsianti" išstot karan.

Italijos fašistų vadai mėgina nustatyt Franciją prieš Angliją. Jie per spaudą skelbia, kad Anglija stengiasi sumušt nazius tik "francūzų kraują."

Anglija Šiurkščiai Laužo Prekybos Sutartį su Sovietais

Maskva.— Sovietai skundžiasi, kad Anglija šiurkščiai laužo savo prekybos sutartį su Sovietų Sąjunga. Anglų kompanijos nepraleidžia mašinų, kurias pagal kontraktą turėjo įteikt Sovietam dar rugpjūčio mėnes'į.

Anglija dabar sulaikė 855 tonus gumos ir 1,000 tonų kakao (cocoa), nors Sovietai išanksto buvo užmokėję už tuos pirkinius. Sovietai juos parsigabentų savais laivais. Taigi Anglijai nėra pasiteisinimo, kad Vokietija uždarė Anglijai įplaukimą į Baltijos Jūrą.

Tokiu elgėsiu Anglija ardo pačius pagrindus savo pagrindus savo prekybos sutarties su Sovietais.

Didelė Dauguma Nazių Armijos Yra Lenkijoj

Paryžius, rugs. 11. — 70 procentų visos reguliarės nazių armijos dabar kariauja prieš Lenkiją; tai tik 30 procentų Hitlerio armijos kol kas tėra vakariniame fronte prieš Franciją.

Dabar naziai pradėjo gabent daugiau kariuomenės, kanuolių ir kitų pabūklų į savo tvirtovių liniją vakariniame fronte.

MŪŠIAI SIAUČIA 250 MYLIŲ FRONTE

LONDON, rugs. 11. — Lenkų armija įnirtusiai kertasi su naziais 250 mylių fronte nuo Bugo upės iki Krakovo apygardos.

LENKAI TEBEGINA GDYNIOS PRIEPLAUKĄ

Berlin, rugs. 11. — Naziai praneša, kad jie užėmę du priemiesčius Lenkijos prieplaukos miesto Gdynios; bet lenkai, nors apsupti visomis pusėmis, dar tebegina patį miestą.

Varšava, rugs. 11. — Lenkai praneša, kad jų armija išvijus nazius jau "iš visų" Varšavos priemiesčių.

ANGLAI NUMATO SOVIETŲ PAGALBĄ LENKAM

London, rugs. 11. — Kai kurie Anglijos valdininkai mato galimybę, kad Sovietai kariausią prieš Vokietiją (jeigu Lenkija sutiks įsileist Sovietų armiją į Lenkų žemę).

DURKLŲ KOVA TARP FRANCŪZŲ IR NAZIŲ

Paryžius, rugs. 11. — Vokiečiai kontr-atakavo francūzus palei Moselle upę. Francūzai sako, kad atsilaikę prieš nazių kontr-ataką, bet neskelbia naujų laimėjimų. Kovėsi durklais.

Vokiečiai bombarduoja francūzus toli-mušančiomis "elektrinėmis" kanuolėmis.

Francūzai bombardavo vokiečių orlaivių stovyklą Saarbruckene; bet naziai jau buvo iškraustę savo orlaivius iš jos.

NAZIAI KETINA ATKIRST VARŠAVĄ

Berlin. — Vokiečiai prasigrumė per upes Bug ir Narew ties Wyszkowu, apie 40 mylių į šiaurius-rytus nuo Varšavos, ketina patraukt į pietus ir atkirst Varšavą nuo visos rytinės Lenkijos.

SOVIETŲ SPAUDA SAKO, LENKAI PRALAIMĖS

Maskva, rugs. 11. — Sovietų vyriausybės dienraštis "Izviestija" ir Komunistų Partijos organas "Pravda" rašo, kad Lenkija neatsilaikys prieš Vokietiją. Nes naziai jau užėmė svarbiausią Lenkijos pramonės sritį ir didžiuosius Lenkų ginklų fabrikus Sandomierže.

Kaunas, rugs. 11. — Lietuvos valdžia suėmė kaip belaisvius du lakūnus sužeisto Vokietijos lėktuvo, nukritusio į Lietuvos žemę.

Sovietai Paženklina Savo Laivus Kaipo Neutralio Krašto

Maskva. — Ant Sovietų prekinių laivų sienų ištepliota didelės sovietinės vėliavos ir raidės USSR, kaipo ženklai, kad kariaujančių šalių lėktuvai ir kariniai laivai nebombarduotų sovietinių laivų. Nes Sovietai laikosi bepusiškumo šiame kare.

Sovietų laivai, matydami prisiartinant kariaujančių kraštų lėktuvus ar karo laivus, taipgi duos savo radio ženklus - signalus.

Apie tuos savo laivų ženklus Sovietai pranešė visų šalių valdžioms.

Ottawa, Canada. — Šio krašto valdžia formaliai paskelbė karą prieš Vokietiją. (Kanada yra savivaldiška dalis Anglijos imperijos.)

Francijos Komunistų Vadai Kovoja Apkasuose prieš Nazius

Paryžius. — M. Thorez ir daugelis kitų Francijos Komunistų Partijos vadų jau kariauja apkasuose prieš hitlerizmą. Bet jie pareiškė, jog tai nėra kova prieš Vokietijos žmones, o tik prieš nazių - užpuolikų diktatūrą.

Jauni Komunistai Lavins 50,000 Slaugių Sovietam

Maskva. — Pilnaties susirinkimas Sovietų Jaunųjų Komunistų Sąjungos nutarė išlavint Sovietam 50 tūkstančių karinių slaugių (norsių). Jos bus lavinamos laisvu laiku, neapleidžiant darbo fabrikuose ir raštinėse.

ANGLIJA NORĖTŲ UŽPJUDYT VOKIETIJĄ IR JAPONIJĄ ANT SOVIETŲ

Sovietai Dalinai Mobilizuoja Savo Armiją Atremt Priešus iš bet Kurios Pusės, Ypač iš Vakarų

Maskva. — Sovietai dalinai mobilizuoja savo armiją ir šaukia daug atsarginių kareivių (rezervistų) į tarnybą. Nes ryšyje su karu tarp Vokietijos ir Lenkijos gali kilt karinis pavojus ir Sovietams.

Sąmokslai prieš Sovietus

Daugelis Sovietijos piliečių yra įsitikinę, kad Anglijos ir Francijos valdovai "tyliai ragina" nazius užpult Sovietų Sąjungą, nežiūrint, kad Vokietija yra padarius nepuolimo sutartį su Sovietais, — kaip rašo New Yorko Times korespondentas Gedye iš Maskvos.

Iš antros pusės, kai kurie spėja, kad Anglija ir Francija savo orlaiviais iš Lenkijos gal grumos Sovietam, idant verst Sovietus pradėt karą prieš Vokietiją. Pasklido girdai, kad Anglija ir Francija "atsiuntė daug savo oro jėgų" į Lenkiją.

Maskvoj taipgi suprantama, kad Anglija gali užpjudyt Japoniją ant Sovietų.

Rooseveltas Tuojaus Šauksiąs Kongresą Dėl Bepusiškumo

Washington, rugs. 11. — Pranešama, kad prezidentas Rooseveltas tuojaus šauks nepaprastą sesiją Jungtinių Valstijų kongreso. Prezidentas reikalaus, kad kongresas taip pataisytų bepusiškumo įstatymą, kad visi kariaujantieji kraštai galėtų iš Amerikos pirkt ginklus ir amuniciją; bet už perkamus karo pabūklus jie turėtų čia jau užsimokėt ir gabentis juos savais laivais.

Prezidentas jau praeitoj kongreso sesijoj reikalavo šitaip pataisyt bepusiškumo įstatymą, bet jo reikalavimas buvo atmestas. Dėl to Rooseveltas tada sakė, jog kongreso dauguma pasitarnavo fašistams užpuolikams (agresoriams).

Pataisytas Įstatymas Veiktų prieš Hitlerį

Jeigu kongresas dabar priims prez. Roosevelto reikalavimą, tai Anglija ir Francija galės gaut pirkt daugius ginklų, amunicijos ir orlaivių iš Amerikos, o Vokietija negalės. Nes Anglija yra užblokadavus išplaukimą Vokietijos laivų iš Baltijos ir Šiaurės jūrų. Anglų kariniai laivai taip pat jau nušlavė faktinai visus nazių prekinius laivus nuo vandenynų.

Suprantama, kad daugelis republikonų senatorių ir kongresmanų išstos prieš Roosevelto reikalaujamą pakeitimą bepusiškumo įstatymo. O tam pakeitimui reikalinga dviejų trečdalių kongreso balsų.

DIDLAIVIS "BREMEN" NAZIŲ NEVA "PARDUOTAS" ITALIJAI

Lisbon, Portugalija.—Didysis Vokietijos keleivinis laivas "Bremen" nuplaukė į Neapolį, Italijoj, kaip praneša Portugalijos spauda. Jis plaukė po Italijos vėliava.

Pasak United Press žinių agentūros, tai du Anglijos kariniai laivai vandenyne sustabdė "Bremeną," reikalaudami pasiaiškint. "Bremeno" komandierius "paaiškino,' kad tas laivas "parduotas" Italijai; tad ir buvo praleistas.

Bet "Bremen" su savo itališka vėliava apgavo anglus Gibraltare ir taip prasmuko į Italiją.

(Pirmiau buvo pranešta, kad "Bremen" radęs prieglaudą vienoje Meksikos prieplaukoje. "Bremen" yra naujoviškas didlaivis, kaštavęs 20 milionų dolerių.)

Žinios iš Lietuvos

Lietuvos Neutralumas Nepažeistas

Kaunas, rugsėjo 9 diena. —Iki šiol Lietuvos neutralumo (bepusiškumo) niekas nepažeidė. Jokios mobilizacijos nebuvo, o tik neutralumui išsaugot pašaukti kelių metų atsarginiai.

Pradėtas Griežtas Taupymas Visose Srityse

Kaunas, rugsėjo 9 dien.— Pastaruoju laiku Lietuvos Vyriausybė pradėjo griežto taupymo politiką visose srityse.

ORAS.—Antradienį giedra, šilčiau.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stagg 2-8878

President - - - - - Jos. Kairys
Vice-President - - - K. Petrik
Secretary-Treasurer - J. Gasiunas
Editor - - - - - - Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Foreign countries, per year	$6.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Niekšiški Melai

Dies reakcinis komitetas, nieko negalėdamas surasti apkaltinimui komunistų, pasišaukė politinį niekšą Ben Gitlow, kuris niekados nebuvo teisingas žmogus. Ben Gitlowo praeitis marga, kaip genys. Jis tai socialistas, tai "komunistas," tai pats nežino kas, tai vėl socialistas. Ben Gitlow skleidžia bjauriausius melus prieš Komunistų Partiją, atskirus jos veikėjus ir Sovietų Sąjungą.

Pagaliau, Dies reakcinis komitetas surado sau gaivalą, kuris sako, ką tik nori reakcininkai. Gitlow kaltina partiją ir pasportų falsifikavime, ir neteisingų pinigų dirbime, už kuriuos būk Sovietai Penkių Metų Planą pravedė, ir pinigų iš Maskvos davime. Kokis tai susimaišymas! Čia Maskva pinigus "duoda" Amerikos komunistams, čia vėl Amerikoj "komunistai skleidžia" neteisingus pinigus, kad Sovietai galėtų pravesti Penkių Metų Planą! Juk čia ir vaikas gali suprasti, kad niekas kitas, kaip Ben Gitlowo melai! Bet reakciniam Dies komitetui toki melai reikalingi, tat jis juos priima už "faktus," o reakcinė spauda apsiputojus juos platina.

Pas Gitlową nėra nei faktų, nei sąžinės. Jis jau labai senai nieko neturi su Komunistų Partija ir jos veikla. Kada jis buvo partijoj, tai tuo laiku buvo partijos priešakyj Joy Lovestone, kuris jau virš 10 metų išmestas iš partijos. Ir jų lojimas prieš komunistus yra tuščias tauškimas. Jeigu jie 10-12 metų atgal ir atliko kokią niekšystę, tai tas buvo jų darbas, jų pačių asmenybės kalčia, o ne komunistų judėjimo.

Jau 16 Laivų Nuskandino

Į vieną savaitę laiko jau 16 prekybos laivų nuskandinta. Anglija neteko nuo vokiečių nazių submarinų 9 laivų, būtent: "Athenia," "Bosnia," "Olivegrove," "Monark," "Pukkastan;" "Royal Sceptre", "Winkleigh," "Regent Tiger," "Kennebec." Bendrai ji neteko 59,500 tonų laivų įtalpos.

Anglijos karo laivai nuskandino 4 Vokietijos laivus: "Olinda," "Carl Fritzen," "Heldrid Bissmark" ir "Inn", bendrai 14,764 tonus. Graikija neteko laivo "Kosti," 4,000 tonų ir Holandija—Willem V," 526 tonų.

Anglijos karo laivai suvijo Vokietijos prekybos ir pasažierių laivus į neutralių šalių prieplaukas. Vien Ispanijoj yra jų apie 200, nemažai Mexicoj ir kitose šalyse. Kol kas dar vis slaptybė, kur yra didžiulis vokiečių keliauninkų laivas "Bremen." Vokietijos naziai skelbia, kad jis būk pasiekęs neutrališką prieplauką, bet kokią, nepasako. Ar tik nebus čia jų gudrybė, kad apvylus anglus. Jie skelbia, kad "Bremen" yra prieplaukoj, kad anglai nustotų jo ieškoti, idant, jis galėtų sekmingai į Vokietiją prasmukt.

Karas ant jūrų prasidėjo. Anglija ir Francija pasilieka jūrų "valdytojos." Bet Vokietijos imperializmas turi daug submarinų ir dar daugiau jų pasibudavos. Jis ves karą submarinų pagalba. Dabar submarinai daug geresni ir galingesni, kaip pereitame Pasauliniame Kare, o jau ir tada Vokietija padarė daug bėdos savo priešams submarinų pagalba. Įdomu dar tas, kad iki šiolei nepavyko anglams nei vieną vokiečių submariną nuskandinti.

Vokietijos karo komanda skelbia, kad jie jau ketvirtą, paskutinį, Lenkijos submariną nuskandino Baltijos Jūroj. Lenkija turėjo mažą jūrų laivyną ir jis likosi užblokaduotas Gdyne prieplaukoj. Jo laukia sunaikinimas arba patekimas į vokiečių rankas.

Lenkų Taktika Nesuprantama

Vokietijos fašistų armija iš dviejų pusių užgulė ant Lenkijos, viena dalis iš Rytų Prūsijos į piet-rytus, kita iš Silezijos ir Slovakijos į ryt-šiaurius. Vokiečių armijos pradėjo gnypti atsikišusią Lenkijos dalį, kaip replėmis. **Jų taktika apsupti lenkų armiją ir sunaikinti.**

Lenkijos apsigynimo linijos prieš Vokietiją buvo: Sano, Vislos ir Narewo upės, o antra Bugo ir nuo jo plotas linkui Lietuvos.

Bet Lenkijos armijos komandos žygiai nesuprantami. Jos veiksmai pastatyti po dideliu klausimu. Viena, lenkai mušėsi Lenkų Koridoriuj, kur nebuvo galimas apsigynimas ir ten nemažai neteko kareivių. Antra, jie nepasitraukė linkui Sano-Vislos-Narewo, kad ten apsidrūtinus ir sulaikius vokiečių armiją. Trečia—jie davė didelę dalį savo armijos apsupti tarpe Poznanio-Varšavos, Lodzio ir Plocko. Ketvirta—jie nepastatė gerai apsigynimo ant Vislos ir Narewo, vokiečiai tvirtina, kad jie jau perėjo ne vien Narewą, bet ir Bugo upę. Jeigu taip, tai, reiškia, kad abi lenkų apsigynimo linijas perkirto.

Visi stato klausimą: **kodėl lenkai leido dalį savo armijos apsupti?** Ar jie manė išvystyti ofensyvą prieš vokiečius ant Rytų Prūsijos ir tuo kartu suspausti toj srityj vokiečių jėgas ir sunaikinti? Gal būt taip, bet vis vien tai buvo labai rizikingas žygis. Ir šiame atsitikime greičiau žus lenkų apsupta armija, negu lenkai apsups vokiečius Rytų Prūsijoj ir su pagalba lenkų apsuptos armijos juos sunaikins.

Dar vienas dalykas: vokiečiai praneša, kad **jie suėmė lenkų divizijos štabą ir ten atrado visos Lenkijos apsigynimo planus.** Jeigu tai tiesa, tai čia bus Lenkijos vadų tikslus planų perdavimas vokiečiams. Jokiame atsitikime divizijos štabe negali būti **visos** Lenkijos apsigynimo planai. Toki planai yra tik armijos centre. Divizija **turi tik savo ruožto,** kokių 8 mylių pločio, planus ir tai dažnai tik vienos dienos. Jeigu tai tiesa, tai pasirodo, kad **Lenkijos armijos centre veikia vokiečių šnipai, kurie tyčia pasiuntė tuos planus į divizijos centrą, o diviziją pastatė tokion padėtin, kad ji su tais planais patektų į vokiečių rankas.**

Veikiausiai taip ir buvo.

Vienaip ar kitaip, Lenkijos apsigynimas nevedamas gerai. Jeigu jį palyginti su Ispanijos liaudiečių taktika arba Chinijos, tai jis labai prastas, tiesiai nekariškas. Japonijos imperialistai viską darė, kad apsupus Chinijos armiją ir sunaikinus. Niekur jiems tas nepavyko. Chinijos valdžia ir karo fabrikus iškraustė į gilumą šalies. Lenkijos komanda išteriojo daug jėgų pasienio mūšiuose, kurie iškalno buvo nulemti pralaimėjimui, leido apsupti didelę dalį armijos ir paliko fabrikus vokiečių naziams su visa mašinerija ir baigiamomis gaminti tankomis, kanuolėmis ir kitais ginklais. Lenkija turėjo apie 2,000 orlaivių. Jų veik nesimatė kovose. Sako, kad didžiuma jų sunaikinta orlaivių laukuose iš vokiečių lėktuvų. Čia ir vėl atrodo, kad buvo kam painformuoti vokiečius apie lėktuvų aerodromus. Lenkija turėjo jėgų, jos žmonės patriotiški, ji turėjo dvi geras apsigynimo linijas, bet kaž kaip tas viskas iš vidaus suparalyžiuojama. Atrodo, kad kaip Lenkijos valdžios buvo netikus politika, nemokėjimas tarptautinėj arenoj orientuotis, taip yra ir netikus armijos vadovybė. Ir todėl, Lenkijos liaudies vargai ir nelaimės yra dar didesnės.

ALDLD Knyga Gatava

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija ir vėl atliko gražų darbą, šių metų knyga **"Lietuvių Tautinio Atbudimo Pionieriai,"** Dr. A. Petrikos parašyta apie Lietuvos rašytojus, jau gatava. Tai 44-ta knyga išleista šios Draugijos. Knyga labai gražiai padaryta ir bus naudinga kiekvienam lietuviui ir lietuvei susipažinti su veikla ir darbais Dr. V. Kudirkos, Višinskio, Žemaitės ir kitų rašytojų.

Centro Komiteto sekretorius D. M. Šolomskas sako, kad greitai knygą siųs kuopoms. Mes iš savęs raginame narius skaityti ją, platinti ir stengtis gauti naujų narių į organizaciją.

Karpius Nori Dar Vienos Bendrovės

"Dirva," Karpių šeimos laikraštis, 36 Nr. paskelbė didelį straipsnį, kad Amerikoje reikalinga sukurti Amerikos-Lietuvos eksporto bendrovę. Ji labai pagelbėsianti Lietuvai ir padėsianti Amerikos lietuviams biznieriams. Sumanymas labai geras, nes iš jo bus naudos ir mūsų kišenei ir Lietuvai tėvynei.

Tačiau mums ne tokiems karštiems patrijotams atrodo, kad tokią bendrovę steigti dar kiek per anksti; nes Lietuvos Atstatymo bendrovės byla teisme dar nebaigta. Tad kam gi kitą pradėti? Juk toji Lietuvos atstatymo bendrovė buvo steigiama, kaip jos vardas rodo, labai patrijotiškais sumetimais ir labai patrijotiškų žmonių. Pamanykite tiktai, ponai Trečiokas, Strimaitis, Mikalauskas — žmonės labai nusipelnę, medaliais, ordenais apdovanoti už nuopelnus "tautai ir valstybei." Tik per tą karštą patriotizmą iš žmonių surinkti pinigai pasidarė privatine tų veikėjų nuosavybe, už kurią dabar teisme teks atsakyti.

Tad Karpiui naujos bendrovės steigti nepatartume. Pakanka jau vienos tos Lietuvos atstatymo bendrovės, kuri dabar visuose laikraščiuose išgarsinta ir, žinoma, nei Lietuvai nei lietuviams garbės nedaro.

"Dirva" Taiso Lietuvių Kalbos Gramatiką

Dažnai žmonės iš didelio rašto, išeina iš krašto. Jablonskio gramatikoje sakoma, kad tik tikriniai daiktavardžiai rašomi su didžiąja raide. Būdvardžiai ir šiaip jau daiktavardžiai rašomi iš mažosios raidės. "Dirvos" redaktorius su tuo nesutinka ir rašo: Lietuvīs, Lietuviškai; Pulkininkas; Prezidentas; šitie visi žodžiai jam turi prasidėti didžiąja raide. Nes, tur būt, jeigu žodį "lietuviškas" parašysi su maža raide, tai toks parašymas nebus pakankamai partijotiškas; juo didesnė raidė, juo daugiau joje patrijotizmo. Vargšas lietuvių kalbos tėvas J. Jablonskis, mirdamas jis tokios patrijotiškos štukos dar nežinojo. Jis žmogus nenujautė, kad Clevelande jo gramatika bus supatrijotinta.

Pastabos

Maistas Brangsta

Amerika kare nedalyvauja, bet karo nelaimės paliečia ir Amerikos darbo žmones; per šitas kelias dienas žymiai pabrango visi maisto produktai. Labai pakilo cukraus kainos. Tas kainų kilimas Amerikos gyventojams varo didelę baimę. Algos nekyla, o pragyvenimas brangsta, kaip reiks gyvent, kaip verstis? —klausia save kiekvienas amerikietis. Iš karo daug "neutraliųjų" kapitalistų padarys biznį, kaip padarė praėjusiam pasauliniam kare, bet darbo žmonėms tas biznis neša tik dar didesnį skurdą.

—o—

Chicagos "Naujienos" Sulikvidavo Kominterną

Vokiečiai sako: noras yra visų minčių motina. Reiškia, ko žmogus labai nori, tą jis ir mato. Rugsėjo 7 dienos "Naujienos" mums teikėsi pranešti, kad Francūzijoje ir Anglijoje komunistų nebėra, visi išbėgiojo, laikraščiai užsidarė, Kominternas, anot pranešėjo, nebeegzistuoja. Ten rašoma: "Nėra jokios abejonės, kad tas Stalino "taikos žygis" padarė galą visam kominternui. Amerikos komunistai dar, tur būt, nežino, kad jų "partija" nusikapanojo." Tikrai keisti tie Amerikos komunistai; "Naujienos" praneša, kad Kominterno nebėra, kad jis "nusikapanojo," o jie dar vis veikia, daro savo susirinkimus, leidžia laikraščius ir į tą svarbų pranešimą nekreipia dėmesio.

Vot, komunistai neklauso "Naujienų" pranešimo ir gana. Jie vis dar tebemano, kad Kominternas tebėra, nors į Kominterno graborius "Naujienos" siūlosi nemažiau, kaip 10 kartų į metus. Jos užkasa Kominterną, palaidoja, nekrologą parašo ir vėl iš pradžios pradeda kaip toj raudono gaidžiuko pasakoj. Jeigu Kominternas tikrai susilikviduotų, jeigu nebebūtų komunistų ir Sovietų Sąjungos, tai "Naujienų" štabas išmirtų badu; redakcijos žmonės nebeturėtų apie ką rašyt. Tad mes patartume jiems kol kas Kominterno dar nelikviduoti, iš to jiems patiems daugiau naudos bus.

Klausimai ir Atsakymai

KLAUSIMAS

Gerb. "Laisvės" redakcija!

Iš didelios nerimastės negaliu nei naktį užmigti, kad tas karas neina taip, kaip reikia. Nusitariau pasidalinti su "Laisve" mintimis.

Ar tik nebus kriminališkas triksas Anglijos ir Francijos sumėsinėti Lenkiją, kad Hitleris galėtų prieiti prie Sovietų rubežiaus ir užpulti ant Sovietų? Tada viso pasaulio buržuazija padėtų sukrušinti. Anglija su Francija gal atvirai padėtų. O Italija su Ispanija tikrai užpultų.

Lenkija jiem trukdė prieiti prie Sovietų rubežiaus. Lenkija nenorėjo geruoju pasiduoti ir išpildyti Anglijos ir Francijos torių kriminališkus norus. Tai nutarė ją sumėsinėti. Man taip atrodo, nes Lenkija yra kritiškiausiam padėjime, ant prapulties kranto. O Anglija ir Francija kaip ir nieko neveikia. O kad pasaulio buržuazija nepražudė vilties sunaikinti Sovietų Sąjungą, darbininkų šalį, tai aišku, čia yra labai rimtas dalykas. Mes, viso pasaulio darbininkija, turim budriai budėti, nes čia tas kriminališkas karas eina prieš darbininkiją. Kaip tais reikalais "Laisvė" mano?

Petras Butkevičius.

ATSAKYMAS

Šios jūsų mintys turi rimto pamato. Aišku, kad buržuazijos galutinas tikslas yra apsidirbti su socialistine Sovietų Sąjungą. Jos nelaimė tik tame, kad ji tarp savęs nesusitaiko, joje prieštaravimai labai dideli.

Sunku dabar pasakyt, ar ji kada nors visa pajėgs susivienyt prieš Sovietų Sąjungą pirma, negu ją nušluos jų pačių darbininkija. Tai priklausys nuo revoliucinio judėjimo, kaip greitai jis išaugs į tokią jėgą, kuri galės su buržuazija apsidirbti.

Sovietų Sąjungos vadovybė su savo protinga diplomatija puikiai išnaudoja šituos buržuazijoje prieštaravimus. Tegul jie pjaunasi, o tuo tarpu Sovietų žemė kasdien stiprėja. Ji nori taip sustiprėti, kad jei kada buržuazinės valstybės ir susivienytų prieš ją, kad jį galėtų atsilaikyti.

Sutinkame su jumis, taip išrodo, kad Anglija ir Francija gali paaukoti Lenkiją taip, kaip jos paaukojo Čechoslovakiją, Austriją, Ethiopiją ir Ispaniją.

LIETUVOS ŽINIOS

Kunigas Melavo

Kauno apylinkės teisme buvo sprendžiama kun. Raičiūno baudž. byla.

Kaip žinoma, 1937 m. pavasarį vienoje Kauno katalikų bažnyčioje buvo kilę lietuvių maldininkų su lenkais maldininkais nesusipratimų.

Tuoj po tų įvykių kun. Raičiūnas užėjo į vieną valdinę įstaigą ir viešai nurodė vieną tos įstaigos tarnautoją, tardamas, kad tas tarnautojas "mušęs lietuvius."

Po šios kun. Raičiūno pastabos įtariamasis tarnautojas kitų įstaigos tarnautojų pradėtas lyg persekioti, laikyti nelietuviu ir tt., nors iš tikrųjų tas tarnautojas nė žodžio nemoka lenkiškai, susipratusių žemaičių tėvų sūnus, šaulys, o svarbiausia — skandalo metu bažnyčioje visai nebuvęs.

Tarnautojas kun. Raičiūną patraukė tieson už įžeidimą.

Byla buvo atidėliojama, kaltinamasis pristatė daug liūdininkų, bet niekaip negalėjo įrodyti, kad tarnautojas bent bažnyčioje būtų tuo laiku buvęs, o apie lietuvių mušimą kaltintojas teisme ir pats nekalbėjo.

Kaltinimą palaikė advokatas Širvinskas, kun. Raičiūną gynė adv. Glovackis.

Beje, kaltintojas patiekė teismui pažymėjimą, iš kurio matyt, kad tada, kai bažnyčioje buvo triukšmas, kaltintojas buvęs ką tik po operacijos ir gulėjo ligoninėje.

Teismas kun. Raičiūną už šį viešą "apsirikimą" pripažino kaltu ir nubaudė penkiomis paromis arešto.

Kaunas.—Kainų tvarkytojo įstaigoje dabar rengiamas įsakymo projektas, kuriuo bus normuojamos butų, kambarių ir pensijonų kainos kurortuose. Kadangi sezonas jau baigiasi, įsakymas įsigalios tik nuo 1940 metų ir kitamet bus užkirstas kelias lupikavimui kurortuose.

Poezija ir Proza

Vytautas apkabina Mildą.

—Brangioji Mildute, aš jaučiu tavo mažą širdelę.

Milda šaltai atsako:

—O aš jaučiu tik tavo portsigarą.

Linksmas Gyvenimas

—Aš neužsigaunu. Aš pirmasis juokiuosiu iš savo kvailysčių.

—Tai tamsta tikrai linksmai gyveni.

Pas Gydytoją

—Pone daktare, ar nieko nemalonaus pas mane neradote?

—Labai daug... Iš Rentgeno nuotraukos aš sužinojau, kad pas tamstą kišeniuje tik 5 litai, o aš už vizitą imu 10 litų.

Reikia Numatyti Ateitį

—Petriuk, — sako tėvas, —iš tavo švarko ištrūko saga. Įsisiūk.

—Mama įsiūs.

—Reikia pačiam pratintis. Juk kada nors apsivesi, tai tuomet nebus kam rūpintis tokiais reikalais.

Ne Naujiena

—Ar prisipažįsti,—klausia teisėjas, — kad, liūdytojams girdint, savo vyrą pavadinai idijotu?

—Žinoma, p. teisėjau, bet tai buvo mūsų pažįstami, kurie ir taip gerai žino.

Vargšas Vaikas!

Jaunas tėvas: "Mes turėtumėm savo mažąjį pakrikštyti Belazaru; taip kaip jo dėdė vadinasi."

Jauna motina: "Ar jis turi pinigų?"

Jaunas tėvas: "Keistas klausimas. Negi tau atrodo Belazaras gražus vardas?"

(Surankiota)

"LAISVĖS" JUBILĖJINIS

BANKIETAS

Visas rugsėjo mėnuo yra skiriamas minėjimui 20-ties metų sukakties kaip "Laisvė" eina dienraščiu. Rugsėjo mėnesiu turime gauti "Laisvei" naujų skaitytojų, gauti "Laisvės" bendrovei naujų šėrininkų ir ruošti jubilėjinius parengimus.

Rugsėjo 24 Sept.

Įvyks Jubilėjinis bankietas Brooklyne. Tai bus iškilmingas paminėjimas mūsų dienraščio 20-ties metų gyvavimo.

Bankietas Bus

Ideal Ballroom

151 Knickerbocker Ave.

kampas Flushing Ave.

Kiekvienas "L-vės" skaitytojas, kiekvienas rėmėjas, platintojas ir bendradarbis iš artimos Brooklyno apylinkės yra prašomas dalyvauti šiame bankiete.

Bilietai Parduodami

Bankieto bilietai jau platinami. Prašome iš anksto įsigyti bilietus. **Kaina $1.25.**

TWICE A WEEK
SPORTS-HUMOR-N E W S
OF C L U B ACTIVITIES
EDUCATION-STORIES

LAISVĖ YOUTH SECTION

ENGLISH PART
PUBLISHED EVERY TUESDAY AND FRIDAY

MAN ABOUT TOWN

By JOSEPH SAČAL

● This past month just makes a year since my return from that war torn and persecuted land of orange blossoms and vineyards of old.

As my thoughts drift back to the days of the war when we then, as we do now, spoke of that day of reckoning which would come, when those people who had deliberately outraged the Spanish Republic with their policy of neutrality and appeasement would dig their own graves by their strengthening of the hand of fascism.

Yes, these respectable gentlemen who with the connivance of the fascist dictatorships surrendered the Republics of Spain and Czechoslovakia to the instigators of war, at last are brought face to face with the reward of air bombings and murder, from the very hands of those whom they aided most heartily.

When I think back of my friends, my comrades in arms whose bones lie amongst the shattered olive groves and vineyards, whose very lives were snuffed out thru the efforts and sabotage of these "connivers," a feeling of revulsion and bitter hate rises in ones' breast.

Now that a new world slaughter has arisen one could almost vision and hear from the Spanish earth where our boys lie, the voices of the dead whose chant rings louder and higher, even louder than the war drums of today: "Take warning you murderers and saboteurs, for the time has come when you no longer will be tolerated. We are the dead who speak, dead in body, but our thoughts, our spirit, our sacrifice for the cause of democracy, burns bright thruout the world! We were the first to shed our blood for the benefit of mankind against the usurpers of hate and war, we, we are those who showed to the world the light of strength and resistance in the face of aggression! Because of this we were called murderers, church burners, worshippers of paganism, by those who aided the enemy. Let those who gave a helping hand to our murderers, remember those words and deeds of horror inflicted upon us because we fought for right, for their end draws near. We had said that the day of judgement would come, that time would show, right from wrong. That day is here! War, brought on by you, engulfs the world! We, no longer feel pain, but we grieve for the thousands who have died since, and others about to die, by the same hand who killed us also! We grieve for the thousands of women and babies who will undergo the same privations and tortures as they did in this land. Yes, all the peoples will go thru this terror. Our one satisfaction, is the thought that when this holcast is over, once the open aggressive enemy is destroyed, those peoples that live, will complete this work with the destruction of the unseen abettor, the "conniver." That force, which in reality was the real instigator of this mass murder.

The power of the people is strong, once united, stronger than that of connivers and backstabbers, and once unleashed will destroy once and forever that cowering hulk. And out of the ruins will rise the morning sun over a land freed from hunger, wars and misery, a land that we the people can call our own. That is why we are glad, satisfied that our sacrifice has not been in vain."

Added Notes

●Girls, girls, girls, everywhere(!) Ever since the development of "Brooklyn Briefs" the thought of being mentioned in one form or another, makes all the females steathily approach "ye old print shop" for a first hand view of "Franya's" column.

● In reference to the appearance of new columns in the LYS we can only say to those people who want a more homier newspaper, to develop something along the same line as "Briefs." We are very much interested in receiving news from every group, in every city and town, but we can't publish news until we receive it.

● The LDS drive is proceeding on a reorganized basis insofar as Massachusetts—Chicago is concerned. In connection with this a recent visitor to Massachusetts states: "This is off the record, but it looks as though Massachusetts has what it takes to win the drive."

● Franya in her "Brooklyn Briefs" column writes about her three day observations. Friday, Sunday and Monday are the specific days. Wonder what took place Saturday?

● Even some of the males are worried over their name appearing in print. One such individual came up to me the other day and casualy inquired if his name could sort of be omitted. Guity conscience, hey?

● One thing should be in the mind of all correspondents, and that is—all the writeups should have some organizational value. We don't want to have "monkeyshines" appearing in print just for the sake of having an individual or individual's name mentioned. Franya, is an example all correspondents should follow. Another example is the Aido Chorus correspondent, E. K.

● Walter, our "open roader" should be due around the corner any day now. We hope!

●Strange sights around the Laisve hall were more or less on the order of the day during the Women's Congress. It was nothing unusual to see a motherly figure emerge devoid of many clothes particles. You see a sort of a dressing room was established in the hall. Facing the hall is the LYS editorial room. So!

● A sigh of relief went up when the newspaper worker's at Laisve, found out that the "boba's" affair was practicaly over. With all the ladies trapezing thru the shop these past few days, it's no wonder!

●Times Square is virtually flooded every evening with masses of people gazing with awe at the Times Building electric sign news flashing the latest war bulletins... In and around the same area stand some of the lonsomest individuals who have practicaly given up hope of selling their fascist "Social Justice." Their only audience at present is the group of New York Police, who guard them from the wrath of the American people.

●Since my last appear for the boycott of silk, some of the women-folk display their shapely limbs very prominently in order that I for one should notice their switch to lisle.

Lith. Congress Huge Success

The Lithuanian Women's Congress meeting in New York Sept. 7, 8 and 9th, came to a close last Saturday after three days of discussion and talk on questions of war and its relation to women, down to the problems of home life, birth control, and political problems.

The Congress is the first of its kind held on a grand scale by Lithuanian women from all parts of the United States and is a historic step in the direction of an organized firm understanding by women in all fields of life.

Many prominent women addressed the gathering and plaudits and cheers resounded throughout the Brooklyn Museum, where the Congress was held. Prominent in young Lithuanian circles, O. Stelmokaite, spoke on the role of youth and the issues facing them.

Birute Ramoska, of Hartford, Connecticutt who as a sofoist performed at the Lithuanian Women's Congress.

A program consisting of talented Lithuanian artists rounded out the last afternoon of the Congress, with songs and music. Participating in the program was the Sietyno Chorus of Newark, directed by B. L. Šalinaite. A solo was sung by Birute Ramoskaite of Hartford, Conn., followed with a piano solo by Aldona Zilinskaite, Folk dances, representative of Lithuanian culture was performed by a group of Lithuanian youth.

An evening banquet at the Central Palace Ballroom was well attended. Here again a musical program rounded out the nights' festivities and put the finishing touch to a grand gathering.

Over $75,000 worth of champion dogs were used in the society dog show sequences of Paramount's "Death of a Champion," featuring Lynne Overman, Virginia Dale, Joseph Allen and Susan Paley. The blue ribbon winners included twenty various breeds and had won championships in various parts of the world.

Contemporary Arts Show: A big show of American Art today, with 1,500 examples by as many artists from all over the country. Electric and vital. Worth seeing. ($.25)

War Blame Laid at 'Appeasement' Door

War is horrible. All of us without exception sympathize with the Polish people in this time of their great misfortune when the Nazi hordes hypnotized to ruthlessness by the uncanny Hitler are invading their homeland, murdering, destroying, plundering a country which has been trying to build itself up after decades of oppression under the czarist yoke. Our sympathy is also extended to the millions of innocent German people who have been subjected to a war into which they were forced by their tyrannical ruler, Adolph Hitler.

While we sympathize with the people who have been forced into the conflict, not because they wanted to, but because of the blundering diplomats and rulers which, had the people any amount of rights at all, would have thrown out of office and elected representatives of their own choosing in their places.

At this time, we must also take stock and see who it was that was responsible for bringing on this war.

In the first place, It was Hitler. He ruthlessly invaded Poland without any warning. He sent his army into Poland to destroy the Polish nation. He has bombed open and unfortified towns, killing and maiming many innocent children and women. Hitler's tactics ever since he came to power have been denounced by all right thinking individuals the world over. His barbarism is known to the world. He was poised for the attack like a cobra and suddenly, without warning, struck at the heart of a weaker nation.

Some people say that the Soviet Union has caused the war by signing a non-aggression pact with Hitler. That nothing is farther from the truth is immediately apparent when the facts are examined. Many things which we did not know before have been brought to light by the now famous speech made in the Soviet Parliament recently.

The Soviet foreign minister, Mr. Molotov, spoke explaining why the USSR was forced into the position of making a non-aggression pact with its greatest potential enemy—Germany in order to protect itself. Let us examine these facts.

In the first place, the USSR has always offered non-aggression pacts to all countries, thereby helping to assure to the world that it has no designs on the land governed by any other nation. While it has offered this same pact to several democracies, they have not signed them! For example, the contempuous Chamberlain has refused to conclude a non-aggression pact with the USSR and as Mr. Molotov says: "It is not our fault."

But the last straw was Britain's Munichmen attempting to use the USSR to pull British "chestnuts out of the fire" which the Briton's themselves had kindled. Britain waited until Hitler became strong, until he had formed the anti-Comintern alliance and had grabbed everything he could lay his hands on. Chamberlain waited until this time because he thought that Hitler would next turn against the Soviet Union and destroy that, too. The Soviet Union would stop Hitler and English "Munichausens" would dictate the treaty of peace, another Versailles Treaty which caused the present conflict.

Finally, Britain was forced to show its hand, but how unwillingly! It had made commitments to Poland with no intention of keeping it and tried to maneuver the Soviet Union to fight the battle. While the Soviets were fighting, Britain would find all sorts of excuses to be a benevolent neutral.

That was the aim of the British-French - Soviet talks for a mutual assistance pact in case Germany attacks. No guaranties were given or offered that in case the Soviets were attacked, Britain and France would come to aid the USSR. But the USSR was to aid the democracies which were being betrayed by Chamberlain and Daladier! A fine thing for the USSR to get involved into! Suppose it was the United States of America that Chamberlain and Daladier were dealing with? What stand would the American people take? Why shouldn't USSR look after its own interests, too?

While making obviously sham talks for alliance with the USSR, the French and British governments sent civil service employees to negotiate. They did not send anyone with proper credentials to conclude any sort of an alliance. They were sent to make the thing appear to the outside world as negotiation.

The Soviet Union offered its aid to Poland. "Oh no, a thousand times no!" Polish Primer Minister Beck answered as he had been told to answer by the very same people who were supposed to do the negotiating ostenstbly designed to aid the beleaguered country.

Now. If your neighbor's house was on fire, and this fire, if it got under way far enough would also threaten yours, yet your neighbor told you that he will not permit you to set foot on your property to help him put this fire out, what would you do?

Obviously, the only thing you could do—mind your own business and try to keep the flames from enveloping your house by spraying water on the walls and taking other measures to protect your own home! That's exactly what the Soviet Union did. The Munichmen try to tell a different story.

All this means that by listening to Chamberlain and refusing Soviet aid, the Polish government brought the disaster upon the innocent people which it governs. This war could have been avoided. Much destruction of life and property can still be saved. It is not too late for the allies who are finally fighting Hitler to ask for Soviet help.

Further, Mr. Molotov clearly states that no one should try to make a **mutual assistance pact** out of the **non-aggression pact wich it made with** Germany. Russia is not an ally of Hitler and never will be!

Bob Minor Speaks In Youngstown

Robert "Fighting Bob" Minor, veteran leader of the working class and member of the National Committee of the Communist Party, will speak in Youngstown at South High School Auditorium on Sunday, September 17 at 8 P. M. His subject will be "The Soviet-German Pact and its Meaning for World Peace." Mr. Minor will be the main speaker at a meeting celebrating the 20th anniversary of the founding of the Communist Party of the United States.

Minor has been a war correspondent and specialist on the subject of war in Europe and Latin America for twenty-four years. He spent nearly two with the Republican Armies in Spain as chief war correspondent of the Daily Worker and sixteen associated American and Canadian newspapers. He was a war correspondent in France and Italy during the World War for the "N. E. A." of the Scripps newspapers.

Alvin Cullen, Sr. of East Liverpool, Ohio, charter member of the Communist Party, will be chairman of the meeting. The public is invited to the meeting.

Sally Winters.

MOVIE TID BITS

PRAISE FROM SALEM

From famed Essex Institute, at Salem, Mass., a request has been received at Paramount studio for a complete set of photographs showing the two fine old 19th Century ships build for "Rulers of the Sea," Frank Lloyd maritime epic starring Douglas Fairbanks, Jr., Margaret Lockwood and Will Fyffe.

* * *

Jack Benny, scheduled to start his next Paramount assignment early in October, and his writer, Bill Morrow, plan to fly to Detroit for the Louis-Pastor fight September 20. From Detroit they will go to Chicago where Jack is scheduled to be master of ceremonies at the American Legion convention.

* * *

Robert Preston continues to evade questions having to do with romance. However, Kay Feltus, whose name has been linked romantically with Preston for the past several months, flew over to Catalina, where he's on location for Paramount's "Typhoon," to keep a dinner date with him.

Brooklyn "Builders" Attend Mardi Gras

If you'll be a good girl, and boy, the LDS "Builders" will allow you to tag along to the Mardi Gras they expect to take in.

Gosh, if you only knew what was on the program of the day! But then again, if we told you it would probably spread like fire and we can't afford to take all New York Lithuanian youth.

All we ask at present is, to drop around any LDS'ers home if you want to get an idea, but to make sure of what is what, come down to Laisve hall on Wednesday, Sept. 13, at 7:30 p. m. and meet with the gang that is going to the Mardi Gras, that evening.

If, in case you can't make it at exactly seven thirty, we urge you to meet us in front of the Steeplechase, at Coney Island, at 8:30 p. m. SHARP!

Tish-Tish.

ALL AID TO POLAND!

The heroic resistance which the Polish people and their soldiers are putting up in Warsaw calls forth the deepest admiration and the warm heartfelt sympathy of humanity everywhere.

Though the bestial Nazis have unleashed the most inhuman and deadly weapons known to man, the gallant Polish people have repeatedly hurled them back. The fight which these determined men and women are putting up for their capital is a symbol of their burning love of their nation's independence.

There is still time to stop the barbarous fascist aggressors. Now is the time when Britain and France should be giving Poland the greatest aid. Now is the time when the American people—to whom freedom and independence is so dear—should be increasing every support to the Polish people.

Above all, the trade unions should speak out condemning this wanton fascist attack upon Poland. Labor and progressives should raise their voice ....against ....another ....Munich, against Chamberlain-Bonnet-Beck treachery against the Polish people.

Support Poland and all those who are helping the Polish people save their independence from Nazi barbarism.

Sports Chatter

With TOM YERMAL

Goodman Wins Arcola Crown

Johnny Goodman, former National Open and Amatuer champion and Walker Cup team star, won the Arcola Country Club golf tournament for the second time when he trimmed John Dawson in the 36 hole final by 10-9.

* * *

Frank Zamoris continued his winning streak in Philly the past month by hanging a kayo on Wally Sears in five rounds and Frank Donofrio in one stanza. On the losing side of the ledger for Lith pugs were Buddy Ryan, who dropped two decisions to Joe Wagner, and Eddie Miller promising lightheavy who was stopped in five heats by Bobby Jones, crack Atlantic Citian.

Guild Strikers Win

LOS ANGELES. — Los Angeles Newspaper Guild strikers returned to work today at Southwest Topics, community newspapers, after a week's strike involving nine employes. The union won almost all of its demands.

Marching picket lines composed of the city's Guild members struck fear into Rodgers and McDonald, Inc., as the paper's advertising took a terrific drop in a few days.

The publishers asked for an immediate conference last night for the first time, after which the Guild strikers returned to work final negotiations to be concluded this week.

Major demands are already assured, almost without argument, according to Marvin Burlie, editor and strike leader, including Guild shop with preferential hiring clause, 16-week severance pay two weeks vacation with pay, 40-hour five day week, wage increase for salaries in lower brackets, and overtime to be balanced with time off.

Youth Take Active Part in Congress

Ann Stellman, New Jersey LDS'er Voices Needs of Youth

Speaking before a group of over one hundred and sixty women delegates representing some sixty organizations, gathered at the Lithuanian Women's Congress, Ann Stellman, on behalf of American Lithuanian youth spoke on the neccesity of maximum effort that should be used in the organization of youth by adults.

Bringing to the attention of the adults the fact that out of the many thousands of Lithuanian Americans, only a very small sum has joined an organization of Lithuanian Americans, due to the lack of foresight and understanding on the part of the adults to talk and convince their youngsters of the vital importance of having an organization of their own.

Ann Stellman

"Many of our adults do not understand the younger generation and fail to grasp the significance of the reason why the youngsters stay away from our oldtime established fraternal organizations. They think that just because they are satisfied with these organizations, that they youth should be also. It is this sectarianism on the part of the adults that stops a real healthy growth of the youth organizations. Just because our parents have never participated in sports and do not understand them is no reason why youth should be denied the right or be subject to critisism because of it.

"The existing idea most prevelant amongst our adults is the idea that youth is not able to conduct its own affairs, and should only be directed by their elders. This however has been proven untrue because past activities prove things to the contrary. Where youth have been aided by adults in the creation of a youth group, along **Americanized** thoughts and ideas, it is here that youth took leadership and proved quite capable of competing with or outdistancing the adults.

In an appeal to all the women delegates, Miss Stellman said: "That all the women should from early days teach their children the Lithuanian language, should teach them with the idea of tolerence and goodwill toward their fellow men."

Many of our youngsters do not speak the Lithuanian language because of the lack of attention paid to the youth in his early days.

"You women, you who bore these children are in a position to educate and show these youngsters the correct path. It is you to whom the child from his early days is attached to and who could be of the greatest aid to them, when on the road to manhood and in understanding the problems of the day.

"Because of the many years you have spent in organizations, your knowledge will be most useful in aiding the youth in the establishment of youth fraternal, educational, progressive organizations. We can build our youth organizations only with your capable assistance and guidence plus the energetic wants of our Lithuanian youth. The youth want organization, they want sports, they want all these things that all Americans should have. A little effort, a little push on your part will aid them to gain this goal."

straws in the wind

COME over to my home sometime and you'll find my desk piled high with newspapers. Drop in at Vilnis when you're around, and in the English Section office you'll have to sit with your legs on floor because the desks there are loaded with many editions of various newspapers. Newspapers! Gad, they seem almost as important as the three alliteratived terms "food, fun and you know what."

* * *

There's no need to tell you that each one of us regards a newspaper according to our imagination, our interests and our needs. But perhaps there are a few angles of this situation that some of us are not very well acquainted with. I have a writer friend who says he depends for his ideas wholly on newspapers. There he finds recorded a multitude of little dramas. He has more notes than he could keep up with in hundreds of years. His file cases bulge with clippings. He's not like those writers who complain they suffer from lack of invention. He always has material that his mind is working on. His main difficulty comes from deciding what to reject.

* * *

I remember back in my college days something I had heard in a lecture on Pirandello, the Italian dramatist. He was sometimes taunted by critics with the accusation that he took his plots from newspapers. But he didn't care where he got his ideas, provided those ideas were good. Besides, he knew just as well as a great portion of his public knew, that by the time he put those newspaper suggestions to use they became greatly changed by that colorful temperament and versatile mind of his. He was no mere recorder of incidents already recorded by others. He had an exceedingly lively imagination.

* * *

An old teacher of mine made a point of going like lightning through the morning paper. He thought he observed everything worth reading. But he repeatedly betrayed that he missed a good deal, some of it very important. Certain parts of the newspaper he never looked at, those that touched on personal scandals mainly. But even here he would have found human nature at work and at work dramatically, too.

* * *

To watch the play of life in the news, here's the big consideration. And it's a consideration often ignored.

Much of the writing, to be sure, is hurried. But it has a glow, nevertheless. And that glow often comes out of hurry.

There are newspaper writers that do their best work under pressure and, when pressure is removed, find it difficult to work at all.

* * *

Here I draw upon my files for some stories that I am reminded of. It's about a writer who had a hard time as a beginner in literature. He often had to go hungry. His plight became known to a woman he had pleasant acquaintance with. She was rich. She wanted to take care of him and she suggested they get married. So it was.

His health picked up. He looked better. He travelled with his wife extensively, etc. But he stopped writing. When the urge that kept him producing was removed he had no other urge to take its place. Besides, his marriage made him someone else.

The case of George Bernard Shaw is different. He married a woman with money. Instead of working less hard, he worked harder. And his success, instead of encouraging him to sit back and plume himself on what he had done, drove him on.

Another kind of urge was his, perhaps of all urges the deepest, a direct expression of the creative instinct:

NO SIGN OF LIQUORS

NEW YORK.—There is no liquor for sale or even on display in the Distilled Spirits Exhibit Building at the New York World's Fair.

I digressed a bit with my stories. But I believe you catch on to the idea I intended to illustrate. Newspapers! Gad, they give a feller something to pound away at and use.

Bunni Sovetski.

Dvi Gyvenimo Katastrofos

(APYSAKA)

(Pabaiga)

Po keletos bendro gyvenimo metų, vieną sekmadienį, Murzaitis parėjo iš bažnyčios labai nuliūdęs ir net perpykęs. Barbutės užklaustas, kokia priežastis tokio didelio liūdesio, Murzaitis kiek patylėjęs pradėjo pasakoti girdėtą bažnyčioj pamokslą. Iš eilės visą pamokslą gal ir nebūtų galėjęs atpasakoti, bet jam svarbias ir rūpimas vietas, pradėjo kunigo žodžiais pasakoti:—"Visam pasaulyj pradeda judėti ir kelti galvas gaujos bedievių, kurios kurstomos Liucipieriaus pasiuntinių, persimetė ir į mūsų katalikišką Lietuvą... Dygsta Lietuvoj laisvamanių organizacijos, nyksta pamaldumas, nyksta-griūva pakelėse neatnaujinami kryžiai ir smutkeliai... pienburniai šmeižia kunigus ir neina į išpažintį... Rusijoj bažnyčias išgriovė, o kunigus varo prie sunkių darbų... Ispanijoj, šėtono kurstomi respublikonai, griauja bažnyčias ir vienuolynus, atima jų turtą, žudo kunigus ir vienuolius... Stokime visi kaip vienas prieš bažnyčios priešus ir kas kuo galime kovokime—ir būsime nugalėtojais" — baigė pasakoti Murzaitis Barbutei kunigo pasakytus žodžius. — Barbutė, išklausiusi visą kalbą ir susijaudinusi, tarė:

"Aš nesuprantu, kodėl Dievas taip ilgai kenčia? Ar negalėtų visus bedievius šėtono apsėstus išnaikinti; galėtų perkūnu ištrankyti, arba kokį marą ant jų užsiųsti. Jei ilgai Dievas kęs, tai visus kunigus jie numūčys. Kiek jau aš dėl to pripoteriavau ir vis nieko..."

Tos pačios dienos vakare, Murzaitis jau gulėdamas lovoj ir atlikęs visus meilės formalumus, tarė žmonai:

"Žinai ką, Barbute, aš sugalvojau!? Pakelėj, ties mūsų lauku, prie to dvišako šermukšnio, sugalvojau padirbti kryžių—smūtkelį. Tas daug nekainuos, o Dievui garbė bus didelė. Tik pamanyk, kiek žmonių keliauja, o visi jie lenksis,—kels kepures ir mūsų bus prisidėta, kaip šiandien kunigas pasakojo, prieš visokius šėtono apsėstus padarus..."

Barbutės pritariamas, už poros dienų, Murzaitis jau vaikščiojo po Vilkaviškio turgavietę ir pas bagamaznykus žiūrinėjo mūkelių, bet ilgai negalėjo išsirinkti, nes buvo nevykusiai padirbti:— vieno smūtkelio veidai kaž kaip persimetę, kito nosis kreiva; o radosi net ir tokių, kur galva į kairę pusę nusvirus. Murzaitis, kaip jau žinoma, apie tokius dalykus gerai nusimanė ir nesidavė apgaunamas, ir ne tik ką nuo bagamaznykų nepirko, bet juos gerai ir iškoliojo už netikrų smūtkelių laikymą. Pagaliau, pas žydelį Pūstopėdskį rado visais atžvilgiais tinkamą smūtkelį, už kurį po ilgų derybų, sumokėjo aštuonis litus.

Išaušo birželio 29 dienos rytas. Pirmutiniai saulės spinduliai apšvietė Bartininkų bažnyčios baltus bokštus ir akmenines aukštas sienas, kur turėjo įvykti Petrinių didžiulis atlaidas. Pirmu kart saulutės spinduliai pamatė ir Murzaičio įkeltą šermukšnyje smūtkelį. Smūtkelis buvo įdėtas į mėlyną su baltais apvadais dažytą šėputę, su stiklinėmis durelėmis, prieš kurį, Murzaičio manymu, tūkstančiai keleivių lenksis ir garbins.

Murzaitis, dar prieš saulėtekį atsikėlęs, išvedžiojo ir priraišiojo visus savo gyvulius ir su pasitenkinimu, papsėdamas pypkę, skubiai atlikinėjo rytinę ruošą.

Papusryčiavęs ir pasikvietęs Barbutę, Murzaitis ėjo į gale tvarto esančią durpšiūrę, iš kurios nutarė kiek pastebėti keleivius vykstančius atlaidan.

Pirmiausiai pasirodė atvykstąs koks tai senelis, kuris susirietęs ir pasiremdamas lazdute, skubėjo ant rytinių pamaldų. Atėjęs tie smūtkeliu, nusiėmė kepurę, pasilenkė, ir persižegnojęs, tolyn nužygiavo. Murzaitis, tai matydamas, maloniai nusišypsojo. Barbutė, kuri gretimai ant mintuvų sėdėjo, net buvo sumaniusi vyrą už jo gerą sumanymą pabučiuoti, bet kad ant rankų laikė mažąjį Taduką, susilaikė. Dar praėjo keletas pamaldžių keleivių, bet tai buvo seneliai, kurie vyko pirmieji, kad daugiau ir ilgiau galėtų pasimelsti. Po jų, už trumpo laiko, visais keliais ir takais pasipylė jaunesnieji, kurių skardūs juokai ir kalbos visur aidėjo. Vieni vežimuose važiavo, kiti dviračiais, o daugiausiai pėsti, po kelis būreliuose. Bet kas nustabiausia buvo Murzaičiui.—Nei vienas iš tos daugybės keleivių nenusilenkė prieš šermukšnyje įkeltą smūtkelį, išskiriant kelis senukus, važiavusius vežimuose. Matydamas tai, Murzaitis nuliūdo ir pradėjo pykti. Iš burnos ritosi vienas po kito juodi tabako dūmų kamuoliai ir gniauždamas kumščius mintyje troško išdaužyti, užmušti visus tuos, kurie negerbia to, už kurį jis buvo net mirti pasiruošęs.

Murzaičio įnirtimas atslūgo, kuomet pamatė atvažiuojant Keturvalakių klebonų, kuris, būdamas tikras Dievo tarnas, nusilenks ir pagerbs... Fajetone įkinkyti du gražūs sarčiai, lėkė kaip paukščiai, vos nulaikomi vežiko. Užpakalyj sėdėdamas klebonas dairėsi po apylinkes ir kažin ką niūniavo.

Didžiausiam Murzaičio nustebimui, klebonas prieš smūtkelį skrybėlės nepakėlė, bet tik žvilgterėjo ir, lydimas dulkių debesio, sau nuvažiavo...

Iškrito Murzaičiui iš dantų pypkė, nusviro galva, atkrito į šonus lyg paralyžiuotos rankos, o lūpos, kurios gal nuo nuolatinių maldų buvo sustorėjusios, kažin ką negirdimai šnabždėjo. Tai buvo Murzaičio antra jo gyvenime katastrofa ir gal net skaudesnė už pirmąją, kuri įvyko dėl Klevulių Zuzanos netinkamo apsirengimo.

Atsigavęs Murzaitis po įvykiui, kiek pagalvojęs, tarė Barbutei:

"Kvailas aš buvau, kad tikėjau kunigams ir jų pamokslams. Dar kvailesnis, kad išmečiau kaip į balą 12 litų... geriau velyk tau būčiau batelius nupirkęs... Jie rėkia, mokina žmones iš sakyklų, o patys taip nedaro..."

Nustebo Barbutė išgirdus pirmu kart tokius vyro žodžius, nukreiptus prieš kunigus, bet ir pas ją pradėjo kilti abejonės. Jų kalbą pertraukė vyriausias sūnus Juozukas, 9 metų, kurs tėvui tarė: "Geriau būtų buvę, kad tu, tėveli, būtum iš tų lentučių kudliukui būdutę sukaląs, nes jį labai musės kanda."

Žiūri nusiminęs, bejausmis ir bekalbis smūtkelis pro šėputės stiklą į praeivius. Mažai kas jį gerbia, mažai kas kepures kelia. Kiti laikai kitos dainos. Tik uodai ir vorai glaudžiasi prie jo nuogo kūno, ieškodami darganose pastogės, arba stipresnis silpnesnį tykoja pagrobti ir suėsti.

Š. B.

Laisvoji Sakykla

KĄ DARYTI SU LIUOSLAIKIU?

Tankiausiai didžiausios nelaimės patinką žmogų, kada jis netinkamai praleidžia "laisvą laiką," ar tai atostogaudamas, ar tai dienos darbą atlikęs-užbaigęs pareina namon ir anksti pavakarieniavęs, — miego dar nenorįs, — eina pas kaimyną, bičiulį ar karčiamon paviešėti, pasisvečiuoti. Kaimynas-bičiulis niekо blogo ir kenksmingo žmogui nepadaro. Bet karčiama, tai žmogaus prakeiksmas. Ir tvirčiausio būdo ir pasirįžimo žmogų įveikia, ir gyvuliu neraliuotu padaro. Ne ant syk, bet laipsniškai. Priguli, kaip tankiai pamėgsta lankytis karčiamon pasikieminėti.

Daug buvo rašyta, gyvu žodžiu kalbėta, kas atsitinka su žmogumi, kuris mėgsta tankiai kieminėti karčiamose. Apie karčiamas neapsimoka sielotis, neigi rašyti ir užimti brangią vietą laikraščių skiltyse. Norint, kad karčiama ištuštėtų, reikia duoti žmonėms liuoslaikį praleisti kur kitur vietą, kad žmogus galėtų susitikti su bičiuliu, pasižmonėti ir laiku pareiti namon—pamiegoti, pasilsėti ir, ryto sulaukęs, vėl sveiku, tvirtu į darbą nueiti.—Netikėtai štai suradau dvi vietas,—dvi garbingas vietas liuoslaikiui praleisti. Pavadinsiu kliubus. Vienan kliuban susirenka prasti darbininkai kas vakaras—nuo 7 val. vakare iki 11 valandai, o neretai pasitaiko net iki 1 valandos ryto. Vieni šnekučiuoja, kiti žiopso ir klausosi, ką kiti šneka, treti—lošia kortomis iš pinigų ne daugiau kaip 1c ar 5c. Pralošęs — sumoka, bet išlošėjas negauna nei cento; ir kada susirenka doleris-kitas, tai už tuos pinigus nuperkama užkandžiai. Labai retame atsitikime prie užkandžių nuperkama uzbonas alaus — nusigerti užkandį, kad lengviau nuryti kąsnelis būtų. Daugiausiai į vakarą leista pralošti 25c.—Kitas kliubas, arba vieta sueigos, tai pavadinsiu poniška — viršutinis sluoksnis žmonijos. Čia ateina baltakalnieriai darbo žmonės, neretai vienas-kitas profesionalas. Čia rasi visus laikr.: "Vilnis," "Laisvė," "Šviesa," "Tiesa," "Naujienos," "V-nybė," "Sandara" ir kiti.—Čia irgi lošia kortomis iš pinigų nuo 5c iki 25c, ir jei vieną dolerį pralošia,—turi trauktis nuo stalo ir užleisti vietą kitam. Čia dabotojas prisilaiko aštrios disciplinos. Ir čia išlošėjas negauna pinigų. Gauna tik cigarą už 10c, — kitus pinigus įdeda bendron kason, iš kurios kasos apmoka už telefoną, elektros šviesą ir tt. Jei po apmokėjimui visos sąskaitos lieka kasoj pinigų, tada, pagal didžiumos nutarimą dalyvavusių lošime kortomis, nuperkama ar tai užkandžių, ar tai rūkymo ant viso "hauso."—

Man patiko abu tieji kliubai, tik neleista viešai pranešti visuomenės žiniai, kur tieji kliubai randasi. Jei tokio turinio kliubai kam patinka, gali užsiinteresavę uždėti savo stuboje su artimais bičiuliais ir vakarais švariai ir naudingai praleisti liuoslaikį, be svaiginančių gėrimų ir dar su užkandžiais, nenuskriaudžiant kambario savininko.

Yra dar trečias kliubas; tas kliubas tik vieną vakarą į savaitę liuosai-laisvai praleidžiamas, ir tik artimi draugai-bičiuliai sueina, kortomis palošia, pasikalba ir pavakarieniauja; prie vakarienės gali pasirinkt: alus, kava, ar arbata su citrina. That's all.

Dr. A. L. Graičūnas.

P. S. Nepamiršk, gerbiamas skaitytojau, šio straipsnelio. Liuoslaikis tankiai priveda žmogų prie ištvirkavimo žemiausiais instinktais ir neretai prie kriminalių prasižengimų.

Dr. A. L. Graičūnas.

Anglų Lėktuvai Bombardavo Strateginę Nazių Salą

Copenhagen, Danija. — Dešimt ar penkiolika Anglijos orlaivių jau antru kartu bombardavo Vokietijos salą Sylt, prie įplaukimo į Kiel'io kanalą.

Ta sala yra nazių tvirtovė ir lizdas jų priešorlaivinių kanuolių.

Anglų lėktuvai pirmiau "rimtai sužeidė bombomis du Vokietijos karo laivus," bestovint jiem prieplaukose, kaip sako pranešimas iš Londono.

Ryga, Latvija. — Šičia yra girdima vokiečių skleidžiami graudenimai per radio lenkam, kad Francija ir Anglija apleidžia lenkus ir negina jų.

Berlin. — Keli Anglijos orlaiviai vėl sėjo atsišaukimus-lapelius, kuriais ragino vokiečius sukilt prieš Hitlerio diktatūrą ir jo karą.

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Pasaulinė Paroda Jūsų Namuose

New Yorko Pasaulinės Parodos ir New Yorko miesto Paveikslų Albumas. Didelio formato knyga, 9×12, iš 56 puslapių, spalvuotos spaudos viršeliais, blizgančiai baltos ir aukštos rūšies popieros. Įsigiję šį albumą turėsite Pasaulinę Parodą savo namuose.

ALBUMO KAINA 25c KNYGA

Turiningas svarbiais paveikslais iš New Yorko miesto ir iš Pasaulinės Parodos. Gausus šaltinis įvairių informacijų, svarbus kūrinys turėti savo namų knygyne kiekvienam lietuviškai kalbančiam žmogui.

Norėdami įsigyti tik po vieną egzempliorių mokestį galite prisiųsti pašto ženkleliais (USA) postal stamps. Mokestį prašome prisiųsti kartu su užsakymais.

GERA NUOLAIDA KAINOJE PLATINTOJAMS

Platintojams, kurie ims nuo 10 iki 24 egzempliorių, kaina po 2oc už egzempliorių, nuo 25 ir daugiau— po 15c už kopiją.

Prašome tuojaus siųsti užsakymus šiuom antrašu:

"LAISVĖ"
427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

NAUJIENA NEWARKUI!

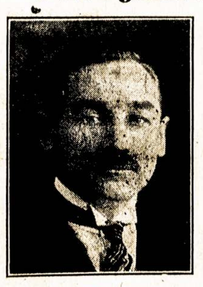

Geo. Kaminskas

GERBIAMIEJI! LANKYKITE
Geo. Kaminsko ir Sūnų
drabužių krautuvę, nes dabar pats laikas. Jau gavome rudeniui 2,000 naujų vilnonių ir nevilnonių blankietų. Jie yra visokių kainų nuo $1.00 iki $15.00.

Taipgi turime visokių kaldrų: vatinių, vilnonių ir plunksninių. Padarytos šilko ir nešilko viršais. Didelis pasirinkimas kortinų ir lovom užtiesalų (bed spreads). Yardais kortinų ir vilnonių audimų didžiausias pasirinkimas.

Turime puikų sandėlį gatavų drabužių vyrams, moterims ir vaikams, visokiems reikalams.

Prašome įsitėmyt vardą ir antrašą:
Geo. Kaminskas ir Sūnai
152 FERRY ST. Cor. Adams St. NEWARK, N. J.

Lietuviams Lankantiems
PASAULINĘ PARODĄ
Lietuvių Įstaiga prie Pasaulinių Fėrų
WINES AND Liquors
Fairview Restaurant & Bar

VALILIONIS ir MARCINKEVIČIUS
Savininkai
Geri Steikai ir Kitoki Valgiai
Degtinės, Vynai ir Alus

Vieta mašinom pastatyt. Ši įstaiga yra skersai gatvę nuo Marine budinko, arti Corona entrance į fėrus.

110-62 Corona Ave.
CORONA, L. I., N. Y.
Telephone: Havemeyer 9-9115

CONN. VALSTIJOS SPAUDOS
PIKNIKAS
Rengia Conn. valstijos LLD, LDS ir LMS Apskričiai
Įvyks Sekmadienį Rugs.-Sept. 17, 1939
Lietuvių Parke - Light House Grove, Hartford, Conn.

Programą pildys Connecticut valstijos darbininkiški chorai:

Jaunuolių Echo Choras, Torrington, Conn.
Daina Choras, New Haven, Conn.
Laisvės Stygų Orkestra, Hartford, Conn.
Vilijos Choras, Waterbury, Conn.
Laisvės Choras, Hartford, Conn.
Trumpai pakalbės D. M. Šolomskas, iš Brooklyno

Kviečiami visi, Conn. valstijos ir tolimesnių vietų lietuviai atvykti skaitlingai į darbininkiškų laikraščių paramai pikniką. Ypatingai, "Laisvės," "Vilnies" skaitytojai, rėmėjai, ne vien patys atvykite, bet ir kitus raginkite, kad atvyktų. Įžanga 25 centai asmeniui. Prasidės 12 val. dieną

GĖRIMŲ, VALGIŲ BUS ĮVAIRIŲ IR APSČIAI

Važiuojanti automobiliais ir turinti vietos pasilmti norinčių važiuoti, taipgi norinti važiuoti ir neturinti kaip nuvažiuoti, susirinkite prie: Humphrey ir Wallace Sts., New Haven, 12 val.; Liet. Svet., Beechwood Ave., Torrington, 1 val.; 407 Lafayette St., Bridgeport, 12:30 val.; 774 Bank St., Waterbury, 12:30 val.; 57 Park St., Hartford, 1 val.

KELRODIS: Pikniko vieta randasi East Hartforde; iš E. Hartfordo imkite No. 15, kelią, link Glastonbury, davažiavę stotį 24 rasite iškabas, nurodančias kur šukti, ir važiuoti iki pikniko vietos.

Iš New Jersey

Andai įvykusi ekskursija laivu Elizabetho ir Newarko lietuvių pavyko puikiai. Elizabethiečiai uždirbo apie septynis šimtus dolerių, o Newarko trys draugijos pasidalino po $61.50. Oras pasitaikė labai blogas. Šturmas su lietum siautė visą dieną. Silpnesni ekskursantai dėlei to turėjo biskį nesmagumo.

Nors ir nesmagu minėti, tačiaus reikia prisipažinti, kad Palangos Juzės Draugija pasirodė apsileidusi. Pardavime tikietų pasiliko paskutinėj vietoj, o Švento Jurgio Draugija pirmoj vietoj. Komisijų susirinkime entuziastiškai išsireiškė už panašią ekskursiją ateinančią vasarą. Komisijos dalykus sutvarkė labai sutartinai. O Šv. Rožančiaus Draugijos komisijos narės ir vėl vaišino susirinkimo dalyvius skaniu sūriu. Bendru veikimu visi buvo pasitenkinę.

Rugpjūčio 27 d. LDS apskritis laikė savo pikniką Cranforde. Dalyvavo trys chorai: Aidas, Banga ir Great Necko Pirmyn. Visi sudainavo pagirtinai. Drg. R. Mizara pasakė svarbią kalbą Europos klausimais ir apie LDS.

Virvės traukime jaunuoliai nutraukė senius, o jaunuolių tarpe: N. J. laimėjo prieš newyorkiečius. Lenktynes bėgime ir apsiavime čeverykų, rodosi, laimėjo jaunuolė iš Great Necko. Piknikas buvo smagus, tik neperdaugiausia buvo publikos. Jau kelintam piknike nematau draugų patersoniečių. Kame dalykas, draugai?

Šiemet su laukiniais parengimais galima sakyti ne pergeriausiai vyko. Lokalinės draugijos jų beveik visai nerengė. Jei kas ir bandė, bet pasekmių neturėjo. Apskričių piknikai irgi nebuvo kaip reikia skaitlingi. Piknikai rodosi jau eina iš mados. Pašelpinės draugijos rodosi pradės suprasti bendradarbiavimo idėją ir bendrai rengs ekskursijas laivu.

Pereitą šeštadienį Elizabetho anglų spaudoj buvo pranešta, kad tą vakarą įvyks koncertas lietuvių parapijos salėj ir turėjęs dalyvauti Vytauto Universiteto choras iš Lietuvos, bet dėl gręsiančio karo Europoj negalėjęs pribūti.

Kažin kam naudinga tokia neteisinga informacija? Juk jau senai buvo pranešta, kad tas choras nedalyvaus dėl stokos finansų.

Andai Newarko Komitetas Lietuvių Dienai Pasaulinėj Parodoj surengti turėjo pikniką. Žmonių dalyvavo tarp 40-50 ypatų. Pasirodo, kur nėra bendro veikimo, ten nėra nei pasekmių.

Bellville, iš katalikų bažnyčios zakristijos šėpos, kur randasi "šventi" drabužiai, kažin kas išnešė apie pusantro tūkstančio dolerių pinigų. Pinigai buvę pelnas ekskursijos ir nedėldienio kolektos prirengti padėti bankan.

Trenton, kun. Dworeckis suimtas ir kaltu prisipažino prie nužudymo savo dukters Wandos. Tą žmogžudystę atliko, kad išgauti jos apdraudą $2,500. Philadelphijos prokuroras mano, kad kunigužis priguli prie tos pat šaikos Philadelphijoj, kuri apdraudos iškolektavimo tikslais jau nužudžiusi apie šimtą asmenų. Manoma, kunigužio moteris irgi nesava mirčia mirusi ir gal bus iškasta egzaminavimui.

Plainfield, S. Rushmore, kuris prikrėtė įvairių šposų savo dvare, keršydamas savo kaimynui Laizeux ir Jersey City majorui Hague, nutarė palikti savo dvarą ir persikelti į New Yorką. Mat, miestas ant jo nuosavybės uždėjo suviršų $80,000 taksų.

Šiuo europinio karo pavojaus momentu tankiai tenka susidurti su svetimtaučiais ir patirti jų opiniją tais klausimais. Didžiuma jų Chamberlainą pripažįsta daug pavojingesniu už Hitlerį. Hitleris jei ką puola, tai atvirai puola, o Chamberlainas tokį puolimą slaptai prirengia, nuduodamas, kad jis tai daro labui demokratijos.

Dėl nepuolimo sutarties tarpe Sov. Sąjungos ir Vokietijos "Naujienų" socialistai bando pasidaryti politinio kapitalo. Sutikdami mūsų žmones, jie skleidžia paskalas, kad tas ir tas jau atsimetė nuo bolševikų, kad laikas ir tau, girdi, su jais persiskirti. Patyrus tą dalyką pasirodo, kad tie paskalų nešiotojai laimi tik tiek, kiek Zablackas laimėjo ant muilo.

Nors prezidentas Rooseveltas ir riktelėjo Neutralumo Deklaracijoj prieš komunistus, tačiaus jo paties žmonės, didieji biznieriai, apgarsinimuose skleidžia sekamą definiciją:

"Socializmas — Jei tu turi dvi karvi, tai vieną atiduok savo kaimynui.

"Komunizmas—Atiduok abi karvi valdžiai, o valdžia duos grąžon tau pieno.

"Fašizmas — Tu laikyk karves, bet pieną atiduok valdžiai, kuri tau parduos atgal.

"New Dealism—Vieną karvę nušauk, o kitą melžk ir pieną išpilk 'sinkon'."

Prez. Rooseveltas savo kalboj prašė pramonininkų ir prekybininkų, kad iš karo nedarytų didelių pelnų.

Pasirodo, kad jo balso niekas neklauso. Valgomų ir kitokių produktų kainos kyla kaip ant mielių.

Andai Harrisone į tūlą mėsinyčią įėjo čigonė ir įsakė atpjauti geriausio steiko šešis svarus. Mėsininkas atpjovęs atsvėrė ir rengėsi dėti į popierinį maišiuką. Čigonė sako: "Ponuli, nedėk maišukan, bet dėk į tą puodą, kurį aš čia turiu." Mėsininkas įdėjo mėsą puodan, kuris buvo po čigonės skraiste, ir laukia pinigų. Čigonė capt už savo kišenių ir sako: "Ponuli, pamiršau pinigus. Štai padedu puodą su mėsa ant baro ir tuojau sugrįšiu su pinigais." Mėsininkas per valandėlę nesulaukęs sugrįžtant čigonės, dės mėsą į šaldytuvą. Paima puodą, kas čia, kad taip lengvas. Nagi, žiūri, kad puodas be dugno, o mėsa per bedugnį puodą sukritus į čigonės skraistę sykiu iškeliavo su čigone.

Čia lenkai nusiminę, kad Lenkijai karas nesiseka su Vokietija. **Ignas.**

Paskelbė Čechoslovakų Karą prieš Vokietiją

London. — Jan Masaryk, sūnus mirusio pirmojo Čechoslovakijos prezidento, atsišaukė per radio į čechoslovakus kovot prieš Vokietiją visomis galimybėmis ir taip padėt Francijai ir Anglijai laimėt karą prieš Vokietiją. Masaryk tvirtino, kad Hitleris bus sumuštas ir atsteigta Čechoslovakijos nepriklausomybė.

Paskutinis Čechoslovakijos prezidentas dr. Ed. Benes paskelbė savo tautiečių karą prieš Vokietiją.

(Desėtkai tūkstančių čechoslovakų, perbėgę į Lenkiją ir Franciją, veikliai kariauja prieš Vokietiją.)

Berlin. — Nazių paskirtas liuterionų bažnyčios direktorius dr. Fr. Werner įsakė visose jų bažnyčiose melstis už Vokietijos laimėjimą šiame kare.

Kiekvienas miestas ir miestelis turi ką nors surengti "Laisvės" naudai.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

SCRANTON, PA.

ALDLD 39 kp. Moterų Skyriaus susirinkimas įvyks antradienį, 12 d. rugsėjo, 7:30 v. v. pas drg. Butkuvienę, 1256 Blair Ave. Visos narės malonėkite atsilankyti, turime daug svarbių dalykų aptarti. Sekr. (213-14)

BALTIMORE, MD.

LDS 25 kp. susirinkimas įvyks 12 d. rugsėjo, 8 v. v. Liet. Svet., 853 Hollins St Visi nariai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime, atsiveskite ir savo draugus. Turėsime svarbių reikalų apkalbėt. A. V. (213-14)

ELIZABETH, N. J.

LDS 33 kp. susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 13 d., 8 v. v. LDP Kliube, 408 Court St. Draugai, prašome visų dalyvauti šiame susirinkime, nes bus daug svarbių dalykų apkalbėjimui. Taipgi atsiveskite naujų narių prirašyti prie kuopos. Sekr. (213-15)

QUALITY FIRST

Endwell Bakery

352 CLINTON St.
BINGHAMTON, N. Y.
Phone 6-9789

Tinkama Dieta

Tai fundamentas sveikatai. Gyvenkite **Stanley'o Būdu** ir jūs džiaugsitės puikiausia sveikata; harmoningu, šviesiu ir linksmu gyvenimu! Gyvenimas jums bus saldus.

GEO. STANLEY
Vienas iš pasaulio pirmaeilių Gyvenimo Dailės eksponatų. Rašykite atsikreipkite asmeniškai dėl smulkesnių patarimų
57½ Milton Avenue
Amsterdam, N. Y.

Telefonas: Humboldt 2-7964

Dr. J. J. Kaškiaučius

530 SUMMER AVENUE,
Arti Chestnut Avenue
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8.
Nėra valandų sekmadieniais.

Lietuvių Restaurantas
BAR ir GRILL
Wines Liquors
Gaminam valgius ir turime Amerikos išdirbimo ir importuotų degtinių, visokių vynų ir gero alaus.
Savininkas
Joseph Zeidat
411 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

Estate of
BARRY P. SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
VEŠTIE E. DAVIS
Licensed Mgr.
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

VIENATINIS LIETUVIŠKAS
KABARETAS
STANLEY MISUNAS
Savininkas
Muzika ir Floor Show kiekvieną penktadienį ir šeštadienį
Degtinės, Konjakai, Vynai, Alus ir Valgiai
PARAMOUNT CABARET
473 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Prie R. K. O. Republic Teatro

NOTARY PUBLIC

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

JOSEPHINE ir ANTANO KASMOČIŲ
GRAŽUS PAVILIONAS
Puiki salė baliam, banketam ir kitokiem pokiliam
PUIKUS PARKAS PIKNIKAM LAIKYTI
Restauracija; Amerikinio ir Europinio Stiliaus Valgiai

Konjakai, Šampanai, Degtinės, Vynai ir Alus
Oficialis vardas **STEAMBOAT INN** Telefonas Great Neck 1546
91 STEAMBOAT ROAD, GREAT NECK, N. Y.

Office Phone EVergreen 8-1090
Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

Open Day and Night
Managed by
RHEA TEITELBAUM
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c, day & night, Saturday night 75c
Special Rates per Week
LADIES' DAYS: Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents
GENTS' DAYS: Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

1/2 PRICE SALE
Ambassador
PATTERN RETIRING FROM ACTIVE
1847 ROGERS BROS.
AMERICA'S FINEST SILVERPLATE

50 PIECE SERVICE FOR EIGHT
• $29.25
Open Stock Price $58.69
Tai rūšis, kurios ilgai laukėte... tokioje formoje, kurios populiarišKumas padarė naują rekordą! Nepraleiskite progos įsigyti Amerikos puikiausią stalui sidabrinį setą... garsų per apie šimtą metų... už pusę kainos. Setas susideda iš 8 kavalkų kiekvieno: peilių, šakučių, gardumynam ir sriubai lėkščių ir sriubai šaukštų ir šaltiem valgiam šakučių; sviestui peilis, 16 arbatinių ir cukrui šaukštukų.
Puiki medinė dėžutė apsaugai nuo aptraukimo duodama prie to.
Šaltiem valgiam šakutės, sviesto užtepimui ir po vieną naudojamieji kavalkai už pusę kainos—duodami tik ribuotu skaičium.
Duodame sąlygas išmokėjimui.

Robert Lipton
Įsteigta nuo 1892 metų
701 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
tarpe Graham ir Manhattan Aves.
Tel.: Stagg 2-2173
EKSPERTAI TAISYME
Kita krautuvė randasi
PLAINFIELD, N. J. po antrašu:
206 WEST FRONT STREET
Atsinešikite šį skelbimą ir gaukite nuolaidą.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
DAUNORO Cold & Grippe Powders nuramina karštligę ir galvos skaudėjimą iš priežasties slogos—šalčio
Gaukite šiandien, tiktai 75 centai.
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.
Atdara Nuo Anksti Ryto Iki Vėlai Vakaro
Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

Chroniškos Ligos Gydomos
KRAUJO, ODOS IR NERVŲ LIGOS, ABELNAS SILPNUMAS, SKILVIO IR ŽARNŲ LIGOS, HEMORRHOIDAI, (KRAUJAVIMAI) IR KITI MĖSLAZARNĖS NESVEIKUMAI, INKSTŲ IR PŪSLĖS vargai ir kitos Chroniškos Vyrų ir Moterų Ligos sėkmingai gydomos. Kreipkitės į Dr. Zins su pasitikėjimu. Leiskite man išaiškint jūsų sveikatos stovį be jokios jum prievolės. Daromi Kraujo ir Šlapimo Tyrimai, X-Spinduliai. Prieinami atlyginimai. Sąlygos jums pagal išgalią. IŠTYRIMAS DOVANAI
DR. L. ZINS (Praktikuojąs jau 27 Metus)
110 East 16 St., N. Y. Tarp 4th Ave. ir Irving Pl.
Valandos 10 A. M. iki 8 P. M. Sekmad. 10 iki 2

VARPO KEPTUVĖ
36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

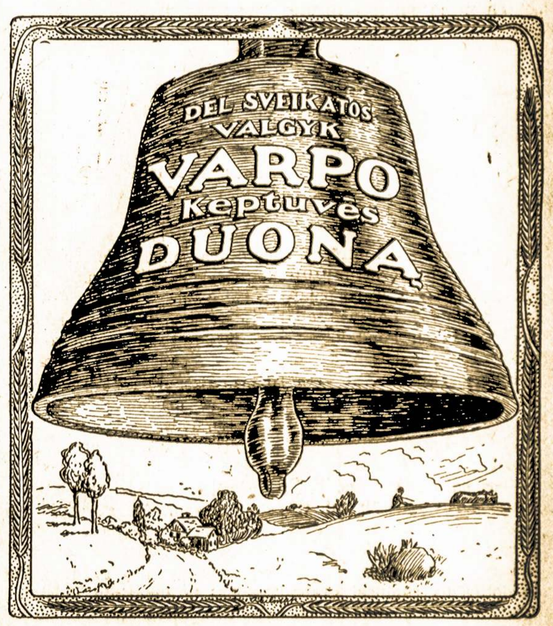

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
VARPAS BAKERY 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Svarbus Susirinkimas

Tarptautinio D a r b i n i n k ų Apsigynimo susirinkimas įvyks ketvirtadienį sykiu su Lietuvių Literatūros Draugijos 1 kuopos susirinkimu. Visi nariai dalyvaukite. Turėsime pasitarimą, ką veiksime orui atvėsus. Turėsime taipgi nustatyti susirinkimų laiką.

Tarptautinio D a r b i n i n k ų Apsigynimo 17 kuopa turi nemažai narių ir pinigų. Tik nežinia, iš kokios priežasties viešpatauja apsnudimas. Subruskime, draugai, pradėkime veikti.

A. Mureika.

Puikus Poseiminis Moterų Bankietas

Pereitą šeštadienį iškilmingai pasibaigė Pirmas Amerikos Lietuvių Moterų Seimas. Seimo darbus kas nors turės vėliau pilnai apibudinti. Čia tam vietos nėra.

Bet apie tą pačią dieną vakare įvykusį bankietą reikia čia atžymėti. Beje, po pietų Muziejaus svetainėje buvo ir poseiminis koncertas. Bet šiam reporteriui ten neteko dalyvauti. Kuris nors kitas draugų gal aprašys vėliau.

Bankietas buvo tikrai šaunus. Jis įvyko naujai įtaisytoj Central Palace svetainėje ant Manhattan Ave., kuri kadaise vadindavos "Royal Palace." Vieta tokiems parengimams labai tinkama. Asmeniškai aš nesitikėjau tiek daug publikos. Bet jos buvo daug. Mūsų moterys valgyt davė daug ir gerai — gal biskį ir perdaug. Bent kai kurie tuomi "skundėsi."

Bankieto programai pirmininkavo K. Petrikienė. Baigiant valgyt, pakvietė keletą moterų ir vyrų trumpai išsireikšti apie bankietą, seimą ir kitus svieto reikalus. O pasibaigus vakarienei, buvo dar gražus gabalas ir koncerto. Dainavo dvi dainininkės: Šulcienė iš Chicagos ir Biruta Ramoškaitė iš Hartfordo. Man pirmą sykį teko girdėt dainuojant Šulcienę. O ji dainuoja garsiai ir gražiai. Paliko brooklyniečiuose malonų įspūdį. Gi mūsų jaunoji Birutė dainavo taip gražiai, kad publika nenorėjo jos nuleisti nuo estrados. Dainuoja vieną dainą, kitą, trečią ir vis tiek tie žmonelės ploja, ūžia, reikalauja daugiau.

Rep.

MIRĖ

Frederick Hess, Jr. mirė rugsėjo 3 d. Gyveno po num. 9101-80 St., Woodhaven. Tapo palaidotas rugsėjo 7 d. Lavonas tapo sudegintas Fresh Pond krematorijoje. Laidotuvėms patarnavo graborius Shalins.

Jonas Grabliauskas mirė 9 dieną rugsėjo. Gyveno po numeriu 312 East 165th St., Bronx. Pašarvotas savo namuose ir bus palaidotas rugs. 12. Į kapus bus išlydėtas 10 val. ryte. Bus palaidotas St. Reymond kapinėse. Paliko nuliūdime savo žmoną Petronėlę ir dukterį.

Laidotuvėms rūpinasi graboriaus Shalins (Šalinsko) įstaiga.

Francijos Lenkai Karan Prieš Vokietiją

Paryžius. — Francijoj gyvena 800 tūkstančių lenkų; ir Lenkijos valdžia atsišaukė, kad visi, kurie tik tinka, stotų į Francijos armiją prieš Vokietiją.

Iš Lietuvių Dienos New Yorko Pasaulinėje Parodoje

Tai jau ir praėjo Lietuvių Diena Pasaulinėje Parodoje. Ji įvyko pereitą sekmadienį. Šių žodžių rašytojui atrodo, kad lietuviško svietelio į Lietuvių Dieną susirinko labai daug. Žmonių buvo ne tik iš artimų, bet ir iš pusėtinai tolimų apylinkių. Po lietuviškos programos, vaikštinėjant Parodos gatvėmis arba lankantis įvairiuose pavilionuose, kur tik nežengsi, vis pataikysi į būrį lietuvių. Atrodė, kad lietuviai buvo užkariavę visą Parodą.

Tai ir gerai. Taip ir reikia. Ką tik lietuviai pasimoja padaryti, turėtų išdegti gerai. Ir savo skaičiumi šį šūvį lietuviai gerai iššovė.

Apie meninę Lietuvių Dienos programos pusę, kas nors turėtų plačiaiu pakalbėti. Reporteriui pusėtinai patiko. Dainininkų buvo daug. Sakoma, kad buvo suvažiavę per 50 chorų. Tai beveik išimtinai katalikiškos srovės chorai ir dainininkai. Aišku, kad chorų ir dainininkų būtų buvę beveik dveja tiek, jeigu Lietuvių Dienos Komitetas savo nepateisinamu užsispyrimu nebūtų atstūmęs visos pažangiosios srovės nuo oficialio dalyvavimo. Dar būtų prisidėję apie 30 chorų ir kokio pusantro tūkstančio dainininkų. Tai tikrai būtų garsiai skambėjus Pasaulinė Paroda nuo gražios lietuviškos dainos.

Abelnai, suvienyti chorai dainavo gražiai, gerai. Jiems dirigavo profesorius Žilevičius. Jo pastangomis ir buvo visi tie katalikų srovės chorai sumobilizuoti dalyvauti programoje. Tas barzdotas, gyvas ir malonaus būdo žmogus žino savo profesiją. Apie tai niekam netenka abejoti.

Šokikų skaitlinga grupė irgi pasirodė gana gerai, nors, atydžiai žiūrint ir ieškant trūkumų, galima buvo pastebėti vienas kitas sušlubavimas.

Kadangi pereito šeštadienio "Laisvėje" šioje vietoje buvo paskelbta visa šokių ir dainų programa, tai čionai netenka kartoti, kas buvo dainuota ir šokta. Kas buvo paskelbta, tas buvo atiduota.

Programai pirmininkavo Lietuvių Dienos Komiteto pirmininkas ponas Laučka. Kalbėtojų buvo keletas. Buvo garsinta, kad kalbės Pasaulinės Parodos komisionierius Whalenas, bet nepasirodė. Už jį kalbėjo jo pasiuntinys. Taipgi nepasirodė ir majoras LaGuardia.

Kalbėjo generalinis konsulas ponas Budris ir Lietuvos pasiuntinys ponas Žadeikis. Žadeikio prakalbos lietuviško teksto negavome.

Ir vienas ir kitas kalbėjo abelnais reikalais. Pasveikino publiką, padėkavojo amerikonams, Pasaulinės Parodos vadams, už prielankų atsinešimą link Lietuvos.

Ponas Budris, tarp kitko, pasakė:

"Ryšium su Lietuvos dalyvavimu Pasaulinėje Parodoje, jai paskirta ir Lietuvos Diena. Per tą Dieną Lietuva pagerbiama ir Pasaulinės Parodos Vadovybės ir Jungtinių Valstybių Valdžios. Šiandieną iškilmingai pasitiktas Lietuvos Atstovas, kuriam buvo prezentuojama kariuomenė, ir į mūsų šventę atsilankė aukšti svečiai, kurie tarė savo pasveikinimo žodį; mes turime svečių tarpe ir broliškos Latvijos bei draugingos Estijos atstovus. Yra svečių ir iš Lietuvos. Jų tarpe yra tautos veteranas, Daktaras Šliupas. Europos padėtis pakenkė Pasaulinei Parodai — ji pakenkė ir mums. Pasigendame svečių, kurie ruošėsi tai šventei atvykti. Šios dienos šventė surinko minių minias lietuvių iš įvairiausių Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados vietų.

"Daugumas Jūsų, mano brangūs tautiečiai, jau aplankėte Lietuvos Pavilioną šioje Parodoje. Likusieji dar aplankys. Kiti grįžta į jį po kelius kartus.

"Kas sužadina mūsų visų jausmus, patraukia širdį, kai kam ir ašarą išspaudžia? Tai, kad jis yra savas. Kuklus—bet savas... Jei mūsų Pavilionas būtų brangiausiai, kad ir auksu išpuoštas, jis neatvaizduotų Lietuvos.

"Noriu atkreiptį Jūsų dėmesį į du dalyku: tai tinkamai simbolizuojančią mūsų parodą, lyg gražios pasakos antgalvis, kuklios lietuvaitės stovylą prieš Pavilioną ir Paviliono širdį—"Vargo Mokyklą." Visos šalys pagerbė "Nežinomą kareivį." Mes lietuviai, šalia to "Nežinomo kareivio" ir šalia tų pilkų didvyrių, padėjusių galvas už Lietuvos laisvę, turime gerbti ir tą "Nežinomą Lietuvę Motiną," įskiepijusią meilę Lietuvai ir išlaikiusią mūsų vieną iš seniausių pasaulyje gražią lietuvių kalbą ir lietuvišką dainą. Kas įsidėmės į dar netaip tolimą praeitį simbolizuojančią "Vargo Mokyklą," atsižvelgs į visas apystovas atgimusios Lietuvos ir dar trumpą laisvo gyvenimo laikotarpį—tas supras ir įvertins viską kitą Parodoje."

Susirinkimas su Diskusijomis

Vokiečių ir lenkų karas, Lietuvos nepriklausomybė ir atgavimas Vilniaus.

Šitie klausimai bus plačiai aiškinami Literatūros Draugijos 1 kuopos susirinkime šį ketvirtadienį, rugs. 14 d., 8 val. vakare, "Laisvės" svetainėje, 419 Lorimer St.

Nariai ir pašaliniai skaitlingai dalyvaukite, susipažinsite su tais svarbiais dienos klausimais.

Žurnalo "Šviesos" trečias numeris jau išėjo iš spaudos. Turiu pasakyti, kad šis numeris gal bus svarbesnis už kai kuriuos kitus numerius. Jame randasi tokie straipsniai, kaip "Katalikizmas ir Fašizmas Amerikoje," kurį parašė A. Bimba. Medžiaga paimta iš Amerikos istorijos. Šį straipsnį turėtų perskaityti kiekvienas lietuvis ir gerai įsitėmyti.

Tikimės, kad jau bus gatava ir knyga už šiuos metus ir galėsite gauti šiame kuopos susirinkime. Katrie nariai dar nesate pasimokėję narinių duoklių, tai ateikite ir pasimokėkite. Dabar centrui labai reikia pinigų, idant apmokėjus už knygą spaustuvei.

1 Kp. Organizatorius.

Kalbės Komunistų Kandidatas

Antradienį, rugs. 12 d., 9 val. vakare, kalbės per radio Israel Amter. Kalbės iš stoties WINS.

I. Amteris yra Komunistų Partijos New Yorko valstijos pirmininkas ir kandidatas į miesto tarybą. Visuose komunistų kuopų susirinkimuose bus įtaisyta radio ir klausoma Amterio prakalbos. Į tuos susirinkimus yra kviečiami skaitlingai ateiti ne tik nariai, bet ir simpatikai.

Svečiai-Viešnios

Alekas Vaitkevičius, Norfolk, Mass., svečiavosi pas brolį Maiką Vaitkevičių, Jersey City. Jis aplankė parodą ir apžiūrėjo "Laisvės" įstaigą. Padovanojo $1 Intertype išmokėjimui ir $1 Lietuvos politinių kalinių gelbėjimui.

Drg. Juozas M. Kaminskas, Chicago, Ill., ištisą savaitę buvo Brooklyne. Susipažino su New Yorko miestu, plačiai pamatė Pasaulinę Parodą ir aplankė moterų suvažiavimą. Kasdien lankėsi "Laisvėje" ir jubilėjiniai pasveikino savo dienraštį su $3.

Šeštadienio vakare aplankė savo dienraščio įstaigą drg. Mary Svinkunienė iš Waterbury, Conn. ir jubilėjum pasveikino "Laisvę" su $2. Ji dalyvavo moterų suvažiavime kaipo delegatė.

Drg. Vincas Karlonas, 61-28 Grand Ave., Maspethe, turi gražią užeigą. Šeštadienį atvedė svečių iš Conn. valstijos, Antaną Strazdą iš Meriden ir Joe Aleksonį iš New Britain. Drg. Aleksonis paaukojo "Laisvei" 50c, o drg. Karlonas aukojo $1.

Aplankė savo dienraščio įstaigą drg. A. Žvingilas su žmona. Žvingilas yra įsteigėjas savaitraščio "Keleivio". Jie paaukojo $1 Agitacijos Fondui.

J. Senkus iš Hartford, Conn. buvo "Laisvės" raštinėje sekmadienio ryte, užsimokėjo už "Laisvę" metam ir $1.50 davė pasveikinimui savo dienraščio su jubilėjum. Labai buvome užimti, turėjome daug svečių, tai su drg. Senkum neturėjome progos nė pasikalbėti.

Draugas J. Gegžnas iš Philadelphijos irgi sekmadienio rytą pribuvo pamatyti Pasaulinės Parodos su savo kaimynu Adomaičiu. Drg. Gegžnas nusipirko porą kvortų medaus ir $1 paaukojo savo dienraščiui.

Stasė Paplauskienė ir Marijona Jesiunskienė iš Haverhill, Mass. Aplankė Laisvę ir pasipirko po albumą ir kitokios literatūros.

Pirmadienį lankėsi Jonas Stark iš So. Bostono. Jis atsinaujino "Laisvės" prenumeratą. Taipgi kartu su juomi lankėsi Frank Agurkis, iš Olson, Mass. Jis pasipirko knygą "Raistas."

Taipgi aplankė "Laisvės" įstaigą Helen Swenson iš Shenandoah ir Beatrice Swenson iš Girardville, Pa. Jos ir buvo Pasaulinėje Parodoj.

Sugrįžo iš Lietuvos

Petras Baranauskas

Pirmadienį iš Lietuvos sugrįžo drg. Petras Baranauskas, "Laisvės" raidžių rinkėjas ir bendradarbis. Šiuos žodžius rašant, jis vos išlipęs iš laivo skubiai telefonu pranešė apie savo pribuvimą. Matytis ir kalbėtis dar neteko. Rytoj paduosime pasikalbėjimą su juom apie jo patirtus įspūdžius.

SUSIRINKIMAI

BROOKLYN, N. Y.

Dr. Martin Luther Draugija rengia bankietą, kuris įvyks 4 d. lapkričio, Liet. Am. Pil. Kliubo Svetainėj, 280 Union Ave. Kviečiame visus brooklyniečius dalyvauti mūsų bankiete ir prašome kitų draugijų tą dieną nieko nerengti. — Bankieto Komitetas. (214-215)

C. BROOKLYN, N. Y.

LDS 46 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, rugsėjo 13 d. pas drg. Burneikį, 76 Hudson Ave., 7:30 val. vak. Visi nariai būkite laiku. Valdyba. (213-15)

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
Geral Patrynę Barberiai

Tel. phone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker)
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams
231 BEDFORD AVENUE
Brooklyn, N. Y.

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių

Iš senų padarau lus ir krajavus naujus paveiksusdarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line.
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Manhattan Liquor Store
264 Grand St. Brooklyn, N. Y.
(Kampas Roebling St.)
Tel. EVergreen 7-1645 License No. L. 886
Tikrai Žinokit, Kad Perkant Sau Vynus ir Likerius Reikia Pirkti Patinkamoj Krautuvėj.
Manhattan Liquor Store
Didžiausia ir žemiausiom kainom krautuvė Williamsburgh'e

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISOKIŲ RŪŠIŲ GĖRIMŲ

IGNAS SUTKUS
Naujoje Gražioje Vietoje
492 GRAND ST. KAMPAS HOOPER ST.

Tik šiomis dienomis Ignas Sutkus perkėlė savo taverną į naują vietą
Puiki Restauracija
Visokių gėrimų, degtinių, konjakų ir skanaus alaus pas Sutkų yra didelis sandėlis.
REPUBLIC BAR & GRILL
492 Grand St., Brooklyn, N. Y.

TURIME SUKELTI PINIGŲ
Nupigintas Išpardavimas
Vyrų Siūtų, Lengvų ir Žieminių Paltų
Drabužiai pasiūti iš geriausių vilnonių audimų, vėliausių modelių, vadovaujančių siuvėjų, tokios kainos, už kurias jums apsimoka pirkti dabar. Darbas ir audimai bus brangesni šį rudenį.
Štai kai kurios mūsų kainos!
Siūtai ar Overkautai vertės $20.00, dabar... $14.50
Siūtai ar Overkautai vertės $22.50, dabar.. $16.50
Siūtai ar Overkautai vertės $24.50, dabar.. $18.50
Dabar Eina Išpardavimas Pas
NARINS SONS
670 Grand St., cor. Manhattan Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Namų Rakandų Krautuvė
A. WEITZNER
VERTEIVIS
Divonai-Uždangai-Linolijos
Vėliausios Mados Kambarių Rakandai
Virtuvei, Miegamajam Kambariui
Gyvenamajam Kambariui ir Valgomajam Kambariui
301 Grand Street Telefonas
Brooklyn, N. Y. EVergreen 7-6673

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME
MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ ŠILDYTUVĄ
(Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Mateušas Simonavičius
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 South 5th Street Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties Tel. Evergreen 4-9503